

3. Ekonomický vývoj

Makroekonomický rámec

Hrubý domácí produkt kraje dosáhl 170 809 mil. Kč.

Hrubý domácí produkt (HDP) je základním národohospodářským ukazatelem užívaným pro měření výkonnosti ekonomiky na daném území. V roce 2018 dosáhl v Libereckém kraji hodnoty 170 809 mil. Kč (v běžných cenách), tj. 3,2 % republikového HDP (5 323 556 mil. Kč). V mezikrajském srovnání byl příspěvek našeho kraje v roce 2018 druhý nejnižší. Pouze 1,8 % se na tvorbě republikového HDP podílel Karlovarský kraj, naopak více než jedna čtvrtina byla vytvořena v hlavním městě Praze. Více než 10% podíl vykázal Středočeský (11,6 %) a Jihomoravský kraj (10,8 %).

Meziroční nárůst HDP v kraji činil 6,2 %.

Meziroční nominální nárůst HDP v Libereckém kraji činil 6,2 %. Ve srovnání s rokem 2017 došlo ke zvýšení hodnoty tohoto ukazatele také ve všech zbývajících krajích. Nejvyšší přírůstek byl vykázán v Jihomoravském kraji (+8,3 %), nejnižší v Královéhradeckém kraji (+2,0 %). Za celou Českou republiku HDP nominálně vzrostl o 5,5 %. Reálně (ve stálých cenách, tzn. po očištění od inflace) HDP v Libereckém kraji meziročně vzrostl o 4,0 %. Hrubý domácí produkt ve stálých cenách se meziročně zvýšil téměř ve všech ostatních krajích. Výjimkou byl Karlovarský kraj, ve kterém došlo k poklesu o 1,2 %. Nejdynamičtěji se z tohoto pohledu vyvíjela ekonomika v Jihomoravském kraji, který zaznamenal 5,3% meziroční zvýšení HDP. Nejméně ekonomika zrychlila v Plzeňském kraji (+0,4 %).

HDP v přepočtu na jednoho obyvatele kraje dosáhl 77,2 % republikového průměru.

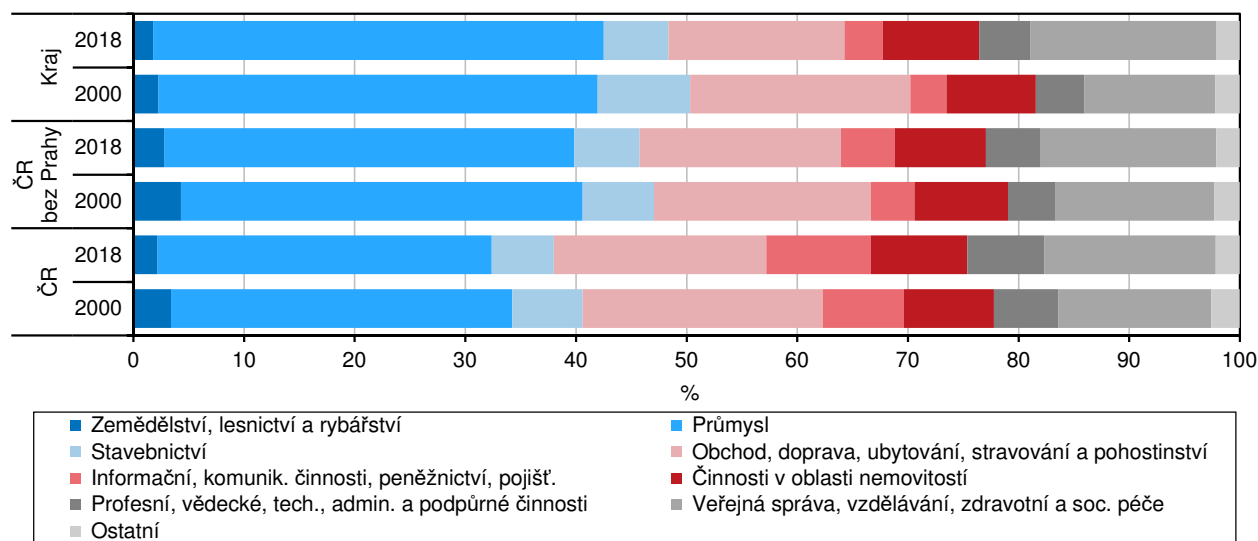
HDP v přepočtu na jednoho obyvatele Libereckého kraje v roce 2018 dosáhl 386 789 Kč (tj. meziročně více o 6,1 %) a představoval 77,2 % republikového průměru (500 973 Kč). V rámci mezikrajského srovnání se jedná o 3. nejnižší hodnotu, poslední příčka pomyslného žebříčku patří Karlovarskému kraji s 64,6 %. Naopak hodnota za hlavní město Praha republikový průměr převýšila více než dvojnásobně a žádný jiný kraj již na republikovou hodnotu nedosáhl.

Vývoj regionálního hrubého domácího produktu velmi úzce souvisí s vývojem regionální hrubé přidané hodnoty (HPH), která je jeho součástí. Hodnota tohoto ukazatele v Libereckém kraji činila v roce 2018 v běžných cenách 153 658 mil. Kč a meziročně se zvýšila o 6,5 %. Dlouhodobě se nejvýznamněji na HPH (s výjimkou let 2015 a 2016) podílí odvětví služeb – v roce 2018 z 51,6 %. Průmysl představoval 40,7 %, stavebnictví 5,8 % a primární sektor 1,8 % krajské hrubé přidané hodnoty. Zastoupení terciálního sektoru meziročně vzrostlo o 1,5 p. b., zvýšil se také podíl primárního sektoru (+0,1 p. b.) a stavebnictví (+0,6 p. b.). Naopak zastoupení průmyslu vykázalo pokles o 2,1 p. b.

Liberecký kraj má ve srovnání se strukturou hrubé přidané hodnoty České republiky vyšší podíl sekundárního sektoru (o 10,7 p. b. více než průměr ČR) a naopak nižší podíl primární (o 0,4 p. b.) a terciární sféry (o 10,3 p. b.). V mezikrajském srovnání byl podíl sekundárního sektoru na HPH v Libereckém kraji v roce 2018 ve výši 46,6 % druhý nejvyšší, a to po Zlínském kraji (50,5 %). Nejméně se tento sektor podílel na HPH v hlavním městě Praze (15,4 %). V případě primárního sektoru obsadil Liberecký kraj s 1,8% podílem v pomyslném žebříčku třetí nejnižší pozici, a to po hlavním městě Praze (0,4 %) a Moravskoslezském kraji (1,7 %). Nejvyšší podíl vykázaly typicky zemědělské kraje – Kraj Vysočina (5,7 %) a Jihočeský kraj (4,7 %). V případě podílu terciálního sektoru příslušela Libereckému kraji čtvrtá nejnižší pozice. Nejvíce na tvorbu HPH služby přispívají v hlavním městě Praze (84,3 %), nejméně ve Zlínském kraji (46,9 %).

Graf 3.1 Odvětvová struktura hrubé přidané hodnoty v Libereckém kraji a ČR

Zdroj: ČSÚ

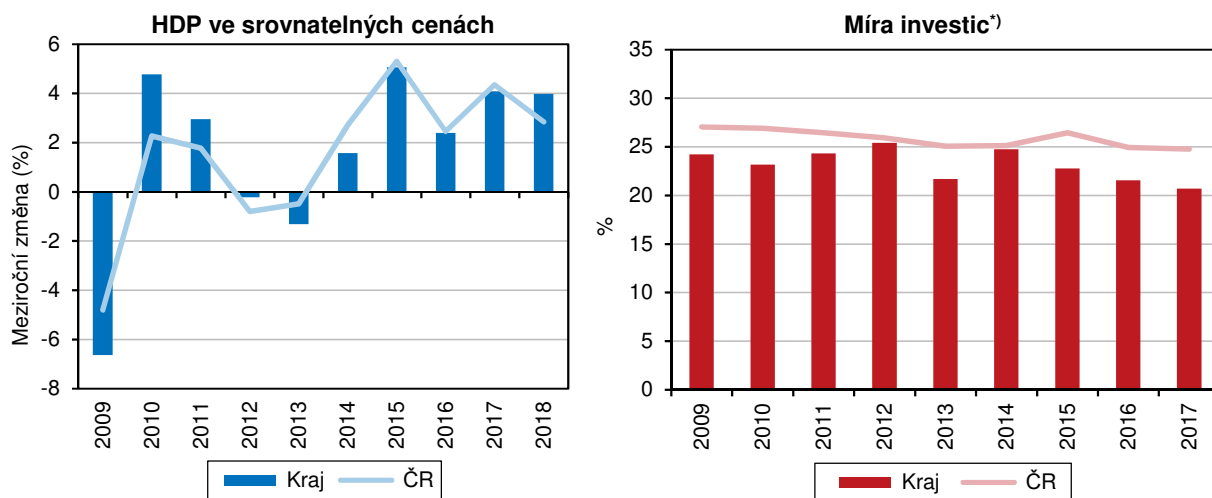

Ukazatel tvorby hrubého fixního kapitálu (THFK) charakterizuje investiční aktivity v regionu. V roce 2017 jeho objem v Libereckém kraji dosáhl hodnoty 33 280 mil. Kč. V rámci mezikrajského srovnání se jednalo o druhou nejnižší částku, méně investoval pouze Karlovarský kraj (20 109 mil. Kč). První místo žebříčku již tradičně obsadilo hlavní město Praha (398 894 mil. Kč).

Tvorba hrubého fixního kapitálu na 1 obyvatele v Libereckém kraji se dlouhodobě nachází pod republikovým průměrem – v roce 2017 představovala 75 476 Kč, tj. o 42 591 Kč méně než THFK na 1 obyvatele České republiky. V pořadí krajů náš region obsadil druhou nejhorší pozici po Karlovarském kraji (67 911 Kč). Nadprůměrný objem investic přepočtený na 1 obyvatele vykázalo hlavní město Praha (310 048 Kč, tj. 2,6krát více než republikový průměr) a Středočeský kraj (121 114 Kč).

Graf 3.2 Hrubý domácí produkt a míra investic v Libereckém kraji a ČR

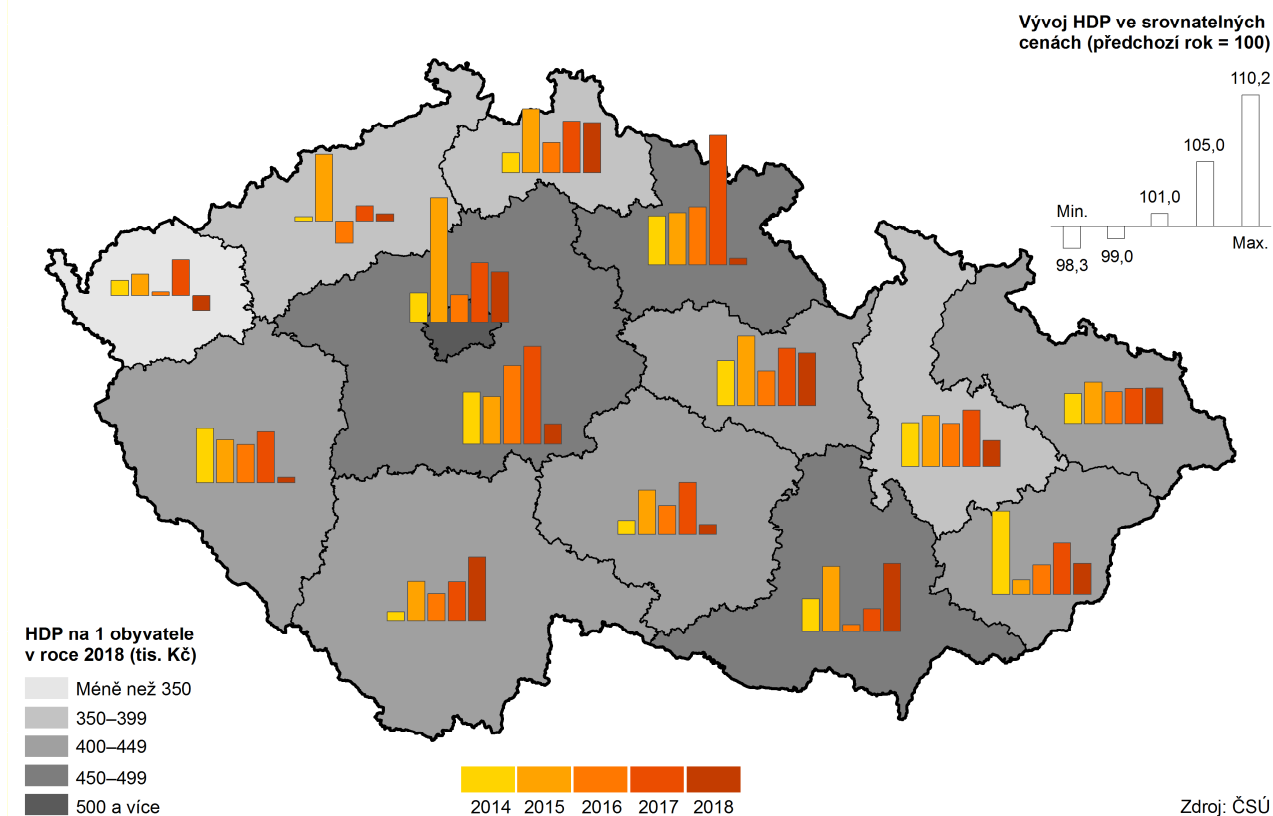
Zdroj: ČSÚ

¹⁾ podíl tvorby hrubého fixního kapitálu na hrubém domácím produktu

Regionální hrubý domácí produkt v krajích v letech 2014 až 2018

Úplné náklady práce

Liberecký kraj měl v rámci mezikrajského srovnání páté nejvyšší úplné náklady práce na jednoho zaměstnance.

Úplné náklady práce jsou veškeré výdaje, které zaměstnavatelé vynaloží na mzdy zaměstnanců, jejich nábor a výchovu a na krytí jak zákonem stanovených, tak dobrovolně poskytovaných, popř. smluvně dohodnutých sociálních a personálních potřeb zaměstnance.

V roce 2018 byla nejvyšší úroveň nákladů práce vykázána v hlavním městě Praze, měsíční náklady v tomto kraji dosáhly 52 217 Kč na 1 zaměstnance. Nad průměrem za celou Českou republiku (44 437 Kč za měsíc na 1 zaměstnance) byly náklady práce také ve Středočeském kraji (45 826 Kč). Průměrné náklady práce v ostatních krajích se pohybovaly pod celorepublikovým průměrem, nejvíce se této pomyslné hranici přiblížil Plzeňský kraj (42 925 Kč). Naopak nejnižší náklady práce byly zjištěny v Karlovarském kraji, jejich hodnota činila 38 083 Kč. Liberecký kraj se s náklady práce na jednoho zaměstnance ve výši 41 649 Kč za měsíc ve srovnání s ostatními kraji umístil na 5. nejvyšší pozici.

Struktura úplných nákladů práce je ve všech krajích obdobná. Největší položkou úplných nákladů práce v Libereckém kraji byly přímé náklady (72,26 %), v rámci nich pak mzdy za vykonanou práci (88,33 % z přímých nákladů). Druhou největší položkou tvořily sociální náklady a výdaje (26,18 %). Téměř 96 % těchto nákladů představovaly platby zákonného pojistného, jejichž výše je závislá na částkách mezd a platů. Sociální požitky se na nákladech práce zaměstnanců v Libereckém kraji podílely 0,83 %, personální náklady a výdaje 0,98 %.

Místní rozpočty

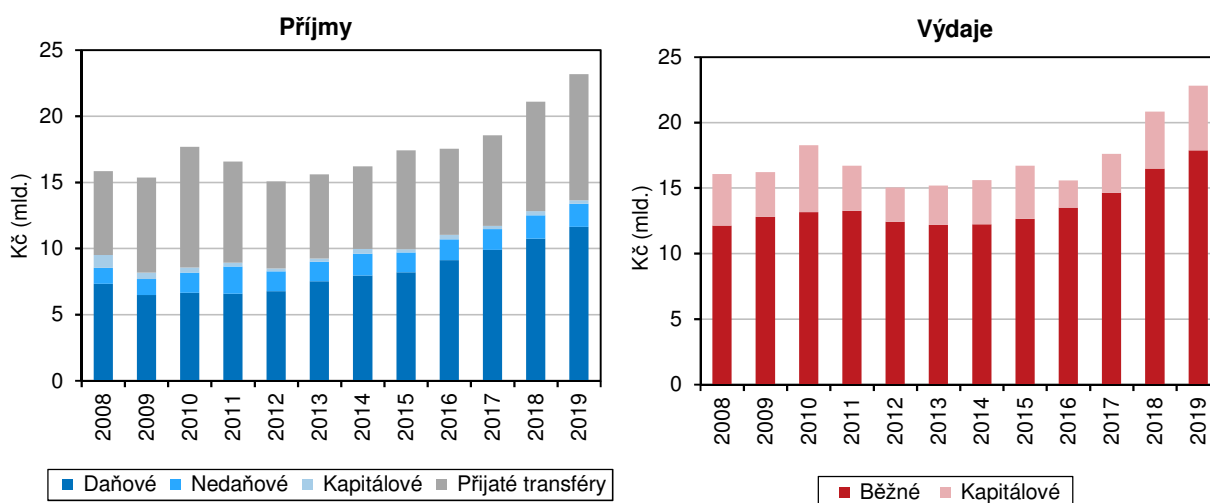
Příjmy představovaly
21 081 mil. Kč, výdaje
20 833 mil. Kč.

Příjmy místních rozpočtů celkem po konsolidaci v rámci Libereckého kraje činily podle Ministerstva financí celkem 21 081 mil. Kč (tj. 3,9 % příjmů celorepublikových) a meziročně vzrostly o 13,6 %. Daňové příjmy představovaly částku 10 724 mil. Kč (50,9 % celkových příjmů), z toho 2 623 mil. Kč tvořily daně z příjmů fyzických osob, 2 177 mil. Kč daně z příjmů osob právnických a 4 806 mil. Kč daně z přidané hodnoty. Nedaňové příjmy se na místních rozpočtech podílely částkou 1 777 mil. Kč (8,4 %), příjmy kapitálové 320 mil. Kč (1,5 %). Významnou část příjmů místních rozpočtů tvořily přijaté transfery (8 260 mil. Kč, tj. 39,2 % všech příjmů), u kterých 85,7 % představovaly neinvestiční přijaté transfery.

Výdaje po konsolidaci činily 20 833 mil. Kč, z toho běžné výdaje se podílely na celkové částce ze 79,1 % (tj. 16 484 mil. Kč). Kapitálové výdaje činily 4 349 mil. Kč (20,9 %).

Graf 3.3 Příjmy a výdaje místních rozpočtů v Libereckém kraji (po konsolidaci)

Pramen: Ministerstvo financí

Výzkum a vývoj (Věda, ICT)

Počet zaměstnanců
výzkumu a vývoje se
postupně zvyšuje.

Výzkumem a vývojem (VaV) se v České republice v roce 2018 zabývalo 74 969 osob (přepočteno na plnou roční pracovní dobu plně věnovanou VaV činnostem). Počet těchto zaměstnanců v dlouhodobém pohledu roste, oproti roku 2017 se zvýšil o 7,5 %. Nárůst byl zaznamenán ve všech krajích. Více než třetina z celkového počtu zaměstnanců působila v hl. m. Praze, necelá pětina v Jihomoravském kraji. Naopak v deseti krajích podíl na počtu zaměstnanců VaV v České republice nedosáhl ani 5 %.

Výdaje na vědu a výzkum
činily v Libereckém kraji
2,01 % HDP kraje, což byl
čtvrtý nejvyšší mezikrajský
podíl.

V roce 2018 dosáhly v ČR celkové výdaje na výzkum a vývoj 102,8 mld. Kč a proti roku 2017 vzrostly téměř o 14 %. Z pohledu krajů byl více než pětina relativní nárůst zaznamenán v Olomouckém a v Plzeňském kraji. Dlouhodobě nejdůležitějším centrem českého výzkumu a vývoje je však nadále hlavní město Praha, v níž byla v roce 2018 realizována více než třetina celkových výdajů, konkrétně 36,9 mld. Kč. S velkým odstupem za ní následovaly kraj Jihomoravský a Středočeský, každý s podílem na republikových výdajích přibližně ve výši 16 %. Podíl Libereckého kraje činil 3,3 %. Při přepočtu na regionální hrubý domácí produkt však dosáhl nejvyšší hodnoty Jihomoravský kraj (2,86 %), v hlavním městě Praze a Středočeském kraji výdaje dosahují téměř 2,7 % HDP vytvořeného v příslušném kraji. V Libereckém kraji dosáhl podíl výdajů na výzkum a vývoj na regionálním HDP 2,01 %. Naproti tomu v Karlovarském a Ústeckém kraji se podíl pohybuje kolem 0,3 %.

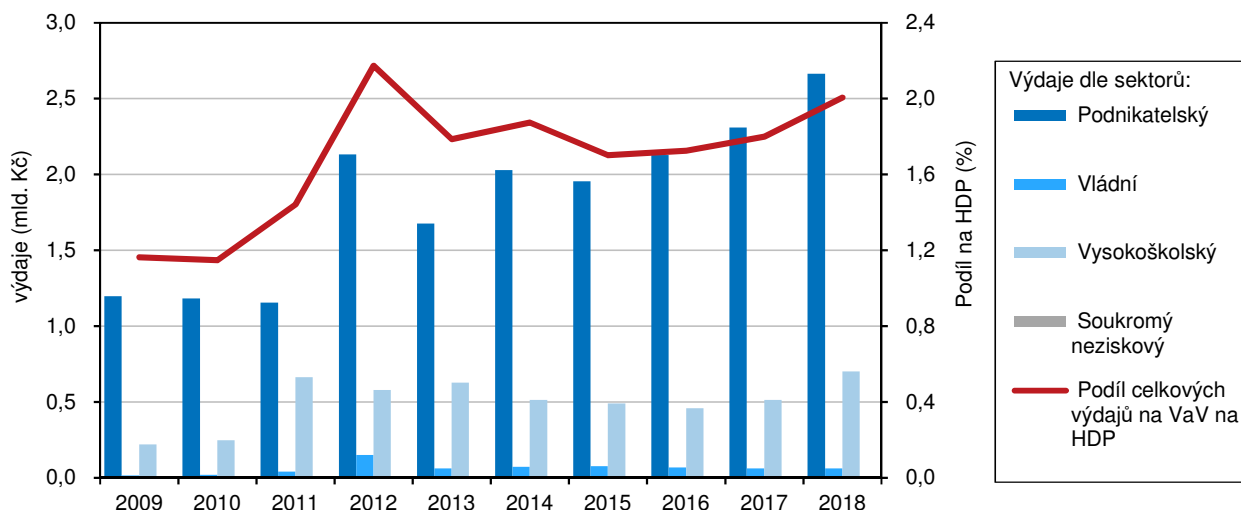

Většina investic byla vynakládána v podnikatelském sektoru.

Nejvíce republikových prostředků na výzkum a vývoj bylo vynaloženo v podnikatelském sektoru, a to 57,4 mld. Kč. Více než čtvrtina byla realizována v hl. m. Praze (28,3 %), dále 19,1 % ve Středočeském kraji a 14,7 % v Jihomoravském kraji. Ze státního rozpočtu bylo na výzkum a vývoj v roce 2018 vynaloženo 35 mld. Kč, tedy o 3,8 mld. více než v roce 2017. Největší část prostředků směřovala na výzkum a vývoj prováděný na veřejných vysokých školách (15,9 mld. Kč), 10,0 mld. Kč získaly ústavy Akademie věd ČR a 4,5 mld. Kč směřovalo do podnikatelského sektoru.

Graf 3.4 Výdaje na vědu a výzkum podle sektorů a podíl výdajů na VaV na HDP v Libereckém kraji

Zdroj: ČSÚ

V kraji působilo 128 výzkumných a vývojových pracovišť.

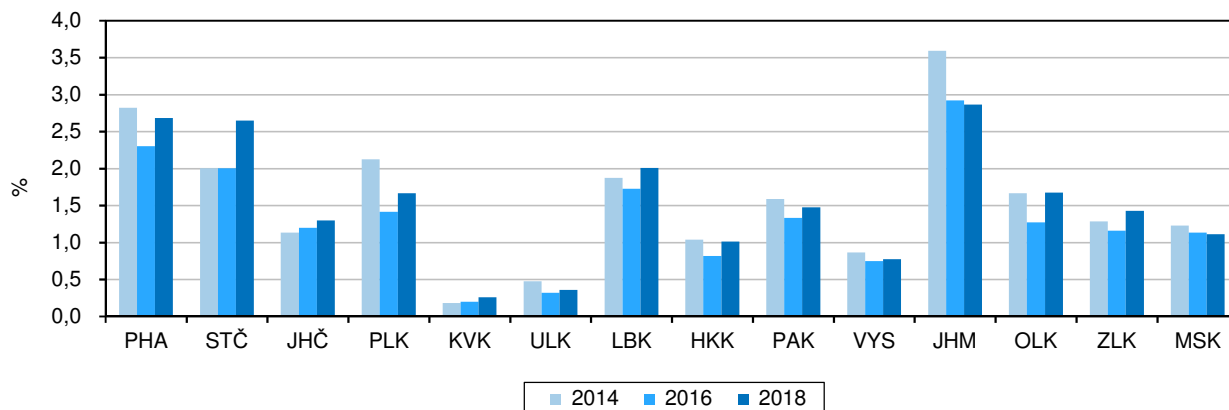
V Libereckém kraji v roce 2018 působilo 128 výzkumných a vývojových pracovišť (tj. meziročně o 2 pracoviště méně), přičemž většina působila v podnikatelském sektoru (86,7 %) a v odvětví průmyslu a stavebnictví (65,6 %). Pouze u 11 pracovišť byl převažující činností výzkum a vývoj. Necelých 80 % pracovišť se dlouhodobě věnuje vědě a výzkumu v oblasti technických věd. Z pohledu počtu zaměstnanců se jedná převážně o malá pracoviště – více než polovina zařízení zaměstnávala méně než 5 zaměstnanců (přepočtené počty), pouze 5 pracovišť (3,9 %) vykázalo více než 100 zaměstnanců. U více než dvou třetin pracovišť výdaje na VaV nepřesáhly ve sledovaném roce 10 mil. Kč, částku 100 a více mil. Kč vynaložilo pouze 6 pracovišť.

Mezi výzkumné pracovníky patřilo 43,0 % všech přepočtených zaměstnanců.

Celkový počet fyzických osob působících ve výzkumu a vývoji v Libereckém kraji po devítiletém období růstu v roce 2018 meziročně poklesl o 1,5 % na 3 278 osob (z toho 803 žen, tj. 24,5 %). Po přepočtu na plnou pracovní dobu (FTE) věnovanou vědě a výzkumu se tímto oborem zabývalo 2 321 zaměstnanců, z toho 553 žen (23,8 %). V tomto případě se meziročně jedná o 6,0% nárůst. Z pohledu zaměstnanosti je nejvýznamnějším úsekem sektor podnikatelský, ve kterém v roce 2018 pracovalo 71,2 % z celkového přepočteného počtu zaměstnanců. Mezi výzkumné pracovníky patřilo 998 zaměstnanců (43,0 % všech přepočtených zaměstnanců), více než 40 % zaměstnanců připadlo do kategorie techničtí pracovníci. Vzhledem k orientaci VaV v Libereckém kraji především na technické vědy vykazuje tato oblast také v roce 2018 nejvíce zaměstnanců (82,0 % z celkového přepočteného počtu zaměstnanců).

Graf 3.5 Podíl výdajů na výzkum a vývoj na regionálním HDP podle krajů

Zdroj: ČSÚ

Většina výdajů byla financována z podnikatelských zdrojů, nejvíce prostředků bylo vynaloženo na experimentální vývoj.

Na výzkum a vývoj se v roce 2018 v Libereckém kraji vynaložilo 3 426 mil. Kč, tj. 3,3% podíl na republikovém objemu výdajů na VaV. Meziročně se výdaje zvýšily o 531 mil. Kč (18,4 %). Většina výdajů byla financována z podnikatelských zdrojů (70,3 %), nezanedbatelná částka směřovala také z veřejných zdrojů z ČR (830 mil. Kč, tj. 24,2 %). Z hlediska sektorů provádění bylo nejvíce prostředků vynaloženo v podnikatelském sektoru (2 663 mil. Kč, tj. 77,7 %), objem těchto výdajů se ve srovnání s rokem 2017 navýšil o 354 mil. Kč (15,3 %). Podle druhového členění výdajů převažovaly běžné výdaje, které se oproti předchozímu roku navýšily o 450 mil. Kč (16,3 %) na 3 210 mil. Kč. Více než polovinu této částky tvořily ostatní běžné výdaje, 48,8 % připadlo na mzdy. Investiční výdaje se meziročně zvýšily o 82 mil. Kč (60,6 %) na 217 mil. Kč. V rámci výdajů podle typu činnosti bylo 47,3 % celkových výdajů vynaloženo na experimentální vývoj, 41,7 % na aplikovaný výzkum a 11,0 % na základní výzkum.

Informační a komunikační technologie

Vybavenost informačními a komunikačními technologiemi v kraji stále roste,...

Podle Výběrového šetření o využívání informačních a komunikačních technologií v domácnostech a mezi jednotlivci v Libereckém kraji v roce 2018 disponovalo osobním počítačem 73,4 % domácností (tj. o 4,1 p. b. pod republikovým průměrem). Meziročně se vybavenost domácností počítačem zvýšila o 2,8 p. b., přes toto navýšení se však Liberecký kraj v pomyslném mezikrajském žebříčku umístil až na 12. nejhorší pozici. Nižší vybavenost domácností počítačem byla zjištěna pouze v Ústeckém (66,9 %) a Olomouckém kraji (72,6 %). Naopak nejvyšší vybavenost domácností počítačem ve sledovaném období byla zaznamenána v hlavní město Praze (82,5 %), 80% hranici ještě překonal Středočeský kraj (81,3 %). V roce 2018 mělo připojení k internetu 76,5 % libereckých domácností a ve srovnání s rokem 2017 došlo k nárůstu o 4,0 p. b. V mezikrajském srovnání se náš kraj umístil na 11. nejhorší pozici. Nejnižší podíl domácností s přístupem k internetu byl zjištěn v Ústeckém kraji (73,9 %), prvenství si i v tomto případě udrželo hlavní město Praha (83,6 %).

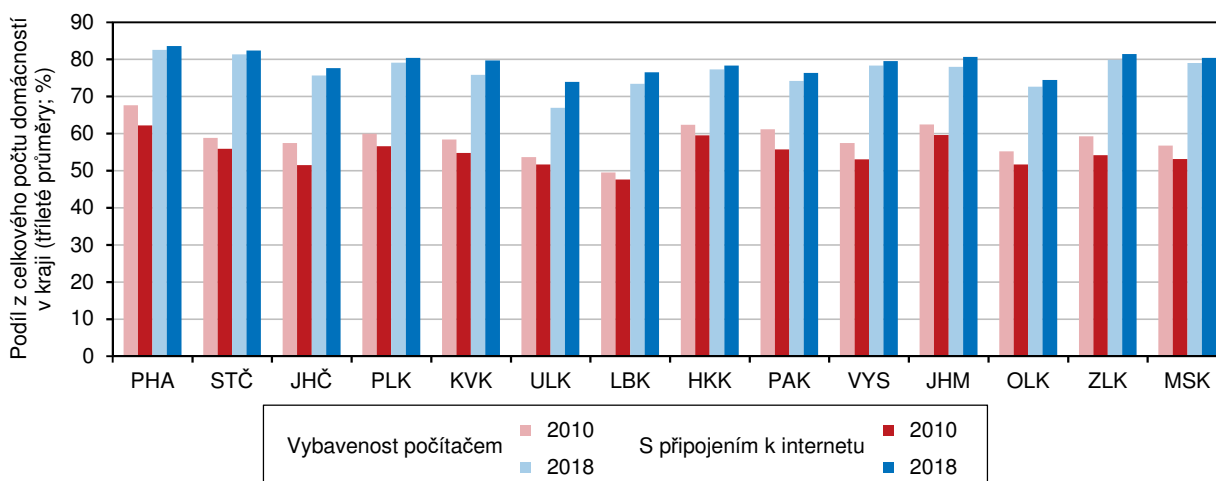
...přesto byl podíl osob používajících pravidelně internet v Libereckém kraji mezi regiony nízký.

V případě jednotlivců používalo v roce 2018 v našem kraji internet denně nebo téměř denně 60,5 % osob starších 16 let (2. nejnižší hodnota mezi kraji), naopak 17,9 % těchto osob internet nepoužilo nikdy (4. nejvyšší mezikrajská hodnota). Nejvyšší zastoupení každodenních uživatelů internetu bylo zjištěno v hlavní město Praze (77,5 %), na opačném konci srovnání se s 57,9 % těchto uživatelů umístil Ústecký kraj. Podíl jednotlivců, kteří internet nepoužili nikdy, byl nejvyšší v Kraji Vysočina (19,5 %). Nejnižší zastoupení těchto osob bylo zjištěno v hlavní město Praze (8,4 %).

Graf 3.6 Domácnosti vybavené osobním počítačem a s připojením k internetu podle krajů

Zdroj: ČSÚ

Internet na mobilním telefonu využívala v našem kraji v roce 2018 více než polovina jednotlivců (50,8 %), v porovnání s ostatními kraji České republiky se jedná o nejnižší podíl. Nejvíce tuto službu využívali jednotlivci z hlavního města Prahy (66,3 %). Internet k posílání a přijímání e-mailů využívalo v Libereckém kraji 71,3 % jednotlivců starších 16 let, více než 31 % jednotlivců v tomto věku přes internet telefonovalo a 43,7 % používalo sociální sítě. Také ve všech těchto činnostech byly neaktivnější osoby v hlavním městě Praze. Libereckému kraji v mezikrajském srovnání patřila 5. nejnižší příčka při e-mailové komunikaci, 3. nejnižší příčka při telefonování přes internet a poslední příčka v používání sociálních sítí.

Nejvíce osob v kraji využívalo internet k vyhledávání informací o zboží a službách.

Téměř 67 % jednotlivců v Libereckém kraji využívalo internet k vyhledávání informací o zboží a službách, 44,5 % o zdraví a 42,4 % zde hledalo informace o cestování. Na stránkách úřadů vyhledávalo informace 20,7 % jednotlivců starších 16 let, 13,7 % si zde stahovalo nebo tisklo formuláře, 10,0 % online vyplnilo a odeslalo formulář.

Každým rokem roste zájem o internetové bankovníctví. Zatímco v roce 2013 tuto službu v Libereckém kraji využívalo 36,0 % osob nad 16 let věku, v roce 2018 již 58,6 % těchto osob (tj. 5. nejvyšší hodnota v mezikrajském srovnání). Prvenství s 61,2 % patřilo Pardubickému kraji, nejnižší podíl uživatelů byl zjištěn v kraji Olomouckém (50,4 %) a Ústeckém (50,5 %). Nějaký druh pojištění online v Libereckém kraji v roce 2018 sjednalo 11,8 % osob ve věku 16 a více let. Nejvíce této možnosti využili jednotlivci v Pardubickém kraji (21,4 %), naopak v Jihočeském kraji na internetu sjednalo pojištění pouze 8,8 % těchto osob. Liberecký kraj se v mezikrajském porovnání umístil na 6. nejvyšší pozici.

Internet k nakupování používá stále více osob.

Významně také roste počet osob, které využívají internet k nakupování. V roce 2018 využilo v Libereckém kraji internet k nákupu v posledních 12 měsících 50,5 % z celkového počtu osob ve věku 16 a více let, (tj. ve srovnání s rokem 2013 nárůst o 21,7 p. b.). Po Ústeckém (45,2 %) a Olomouckém kraji (49,7 %) se však jedná o 3. nejnižší podíl mezi regiony. Na opačném konci žebříčku se umístilo hlavní město Praha (61,9 %). Alespoň jednou v posledních třech měsících v roce 2018 přes internet nakoupilo 31,9 % 16letých a starších obyvatel kraje a 63,7 % těchto osob nakoupilo online alespoň jednou v životě. Naopak 35,5 % osob přes internet nikdy nic nenakoupilo. Nejvyšší podíl osob, které přes internet nakoupily v posledních třech měsících, byl vykázan v hlavním městě Praze (45,9 %), nejnižší

v Ústeckém kraji (25,7 %). Libereckému kraji v tomto případě připadla 3. nejnižší pozice. Podíl osob, které přes internet nikdy nenakupovaly, byl nejvyšší v Ústeckém kraji (34,4 %), nejnižší v hlavním městě Praze (27,7 %). Hodnota za Liberecký kraj byla 6. nejvyšší.

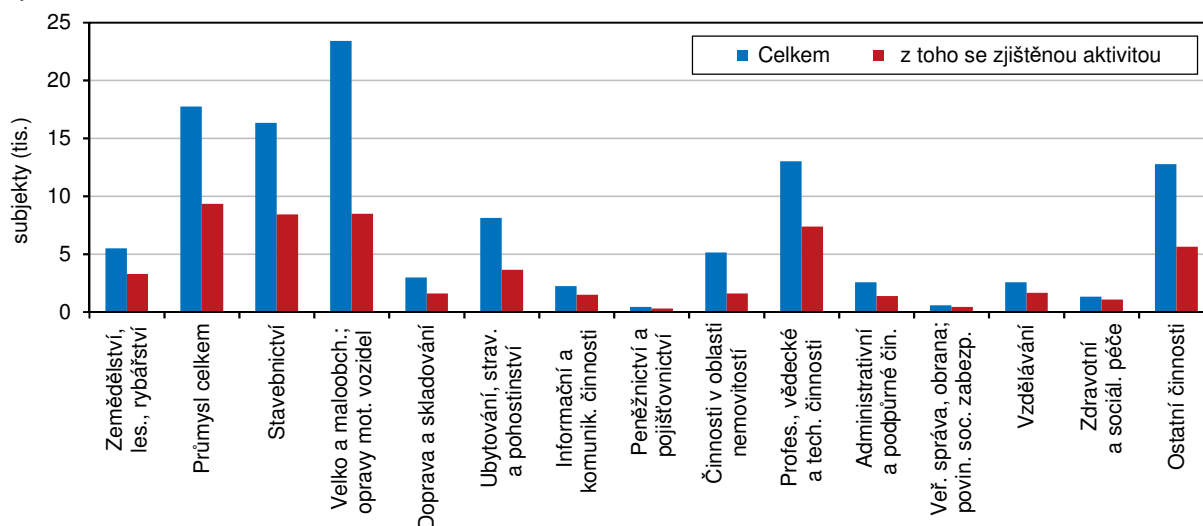
Organizační struktura

Zvýšil se počet právnických subjektů, naopak poklesl počet fyzických osob.

Podle Registru ekonomických subjektů (RES) sídlilo k 31. 12. 2019 v Libereckém kraji celkem 117 304 ekonomických subjektů (tj. 4,1 % z republikového úhrnu 2,9 mil. subjektů) a ve srovnání s koncem roku 2018 byl zaznamenán pokles o 1 205 subjektů (1,0 %). U 48,0 % subjektů byla podle informací ze statistických zjišťování nebo z administrativních zdrojů zjištěna aktivita. Počet právnických osob se zvýšil o 576 jednotek (2,5 %) na 23 339 subjektů, tj. 19,9% podíl na celkovém počtu subjektů v Libereckém kraji. Počet fyzických osob poklesl o 1 781 jednotek (1,9 %) na 93 965 subjektů (80,1% podíl).

Graf 3.7 Ekonomické subjekty podle převažující ekonomické činnosti v Libereckém kraji k 31. 12. 2019 (subjekty s uvedenou činností)

Zdroj: ČSÚ

Zvýšil se počet společností s ručením omezeným a spolků, méně bylo veřejných obchodních společností a také akciových společností.

Na zvýšení počtu právnických osob se podílely zejména obchodní společnosti (nárůst o 360 subjektů, +2,8 %), zejména pak společnosti s ručením omezeným (+383 subjektů, +3,2 %). Dále se také zvýšil počet spolků (+114 subjektů, +2,8 %). Naopak ubylo veřejných obchodních společností (-16 subjektů, -3,6 %), snížil se také počet akciových společností (-6 subjektů, -1,2 %). Fyzických osob ubylo především díky fyzickým osobám nepodnikajícím podle živnostenského zákona (tzv. svobodným povoláním), jejichž počet se meziročně snížil o 1 686 subjektů (38,8 %). Ubylo také živnostníků (-102 subjektů, -0,1 %) a poklesl o 0,9 % zaznamenaly také zahraniční fyzické osoby. Naopak se zvýšil počet zemědělských podnikatelů (+16 subjektů, +0,8 %).

Z více než 88 tis. živnostníků prokazatelně vyvíjelo aktivitu 44,9 %.

K 31. 12. 2019 tak bylo v Libereckém kraji např. zaregistrováno 88 232 živnostníků (z toho 44,9 % aktivních), 12 278 společností s ručením omezeným (72,7 % aktivních), 475 akciových společností (82,9 % aktivních). Registr ekonomických subjektů dále evidoval 4 154 spolků (24,2 % aktivních).

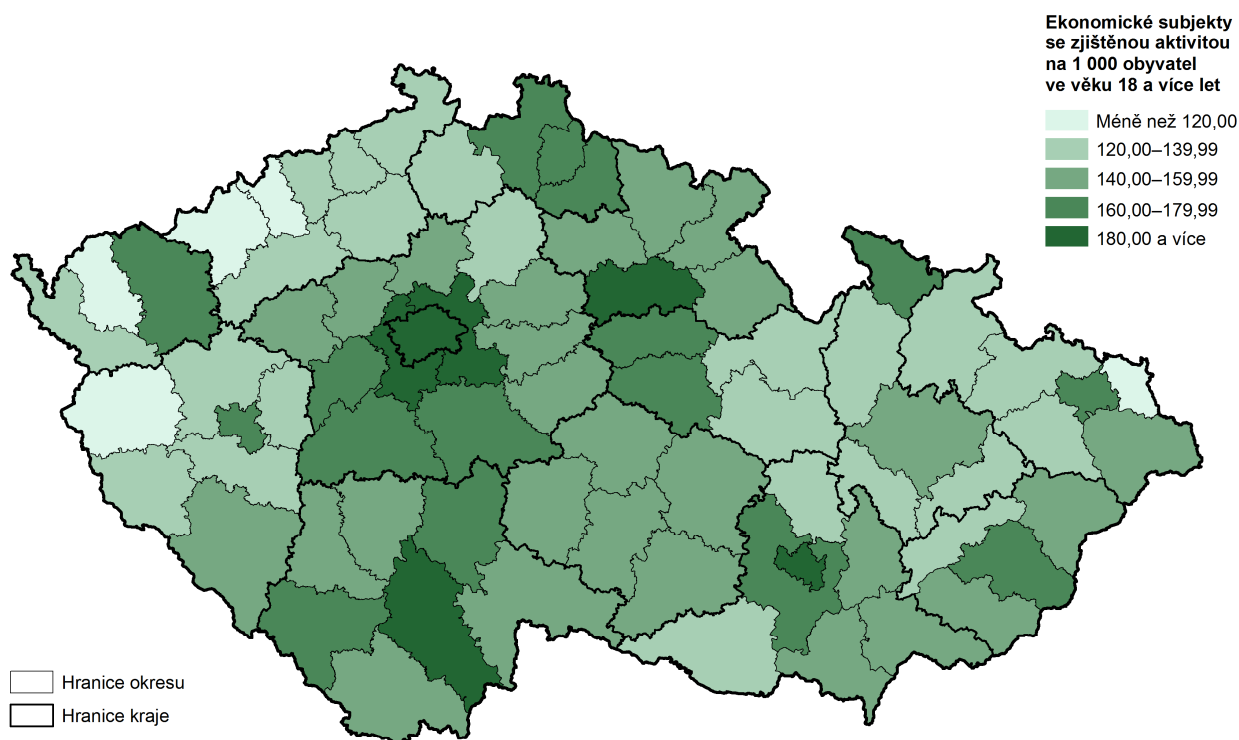
Ve struktuře ekonomických subjektů se zjištěným počtem zaměstnanců ze 79,3 % převažují subjekty bez zaměstnanců, jejich počet meziročně zaznamenal nárůst o 637 subjektů (1,8 %) na 36 956 subjektů. Pouze 74 jednotek (0,2 %) patřilo do kategorie velkých podniků s 250 a více zaměstnanci, přičemž jejich počet se meziročně nezměnil.

Ve struktuře ekonomických subjektů převažuje skupina v odvětví velkoobchod a maloobchod, opravy a údržba motorových vozidel.

Struktura ekonomických subjektů podle převažující činnosti se dlouhodobě nemění. Jedna pětina ekonomických subjektů se sídlem v Libereckém kraji spadá do odvětví velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel (23 417 jednotek). Druhou nejvíce zastoupenou skupinou jsou průmyslové podniky (17 730 jednotek, 15,1% podíl na celkovém počtu subjektů), mezi nimi převažují subjekty zabývající se zpracovatelským průmyslem (93,6 % podniků z odvětví průmyslu). Ve stavebnictví se realizuje 13,9 % subjektů, 11,1 % subjektů patří do odvětví profesní, vědecké a technické činnosti. Nejvyšší meziroční absolutní přírůstek byl evidován v odvětví ostatní činnosti (+213 subjektů) a administrativní a podpůrné činnosti (+188 subjektů). Naopak velmi výrazný úbytek subjektů zaznamenalo odvětví peněžnictví a pojišťovnictví (-1 458 subjektů, -76,7 %).

Intenzita podnikatelské aktivity v okresech k 31. 12. 2019

Pozn.: ekonomické subjekty se sídlem na daném území

Zdroj: ČSÚ

Nejvíce ekonomických subjektů bylo soustředěno v okrese Liberec.

V rámci Libereckého kraje bylo k 31. 12. 2019 nejvíce ekonomických subjektů soustředěno v okrese Liberec (50 067 subjektů, tj. 42,7 % subjektů v kraji, nejméně v okrese Semily (20 034 subjektů, 17,1 %). Struktura ekonomických subjektů podle právní formy odpovídá krajské situaci, tj. ve všech okresech kraje převažují fyzické osoby nad osobami právnickými. Nižší než 80% zastoupení fyzických osob vykazuje pouze okres Liberec (76,5 %). Krajskému složení odpovídá také struktura ekonomických subjektů v jednotlivých okresech podle odvětví činnosti. Nejvyšší zastoupení mělo odvětví velkoobchodu a maloobchodu, oprav a údržby motorových vozidel. V okresech Česká Lípa, Jablonec nad Nisou a Semily patřila druhá příčka průmyslu, třetí stavebnictví, v okrese Liberec bylo pořadí odvětví obrácené.

Mezi kraji České republiky bylo nejvíce ekonomických subjektů k 31. 12. 2019 registrováno v hlavním městě Praze (632 250 subjektů, tj. 21,9 % z celorepublikového počtu). Více než jedna desetina subjektů byla evidována na území Středočeského (344 580 subjektů, tj. 11,9 %) a Jihomoravského kraje

(320 758 subjektů, tj. 11,1 %). Nejméně subjektů bylo registrováno v Karlovarském kraji (74 190 subjektů, tj. 2,6 %). Nejvyšší podíl subjektů v odvětví zemědělství, lesnictví a rybolov byl zjištěn v Kraji Vysočina (8,6 %), nejnižší v hlavním městě Praze (1,7 %). Náš kraj se s 4,7% podílem v rámci mezikrajského srovnání zařadil na 6. nejnižší pozici. V odvětví průmyslu dominoval Zlínský kraj (16,0% podíl na celkovém počtu subjektů v kraji), následován krajem Pardubickým (15,2 %) a Libereckým (15,1 %). Na opačné straně žebříčku bylo s 8,1% podílem hlavní město Praha. V odvětví stavebnictví mezi kraji dosáhly nejvyššího podílu Liberecký a Ústecký kraj (13,9 %), na opačném konci žebříčku zůstalo hlavní město Praha (7,9 %). Zastoupení subjektů ve službách se pohybovalo v intervalu od 59,5 % v Kraji Vysočina do 79,6 % v hlavním městě Praze. V Libereckém kraji byl společně s Jihočeským krajem zaznamenán 5. nejnižší podíl (shodně 64,1 %).

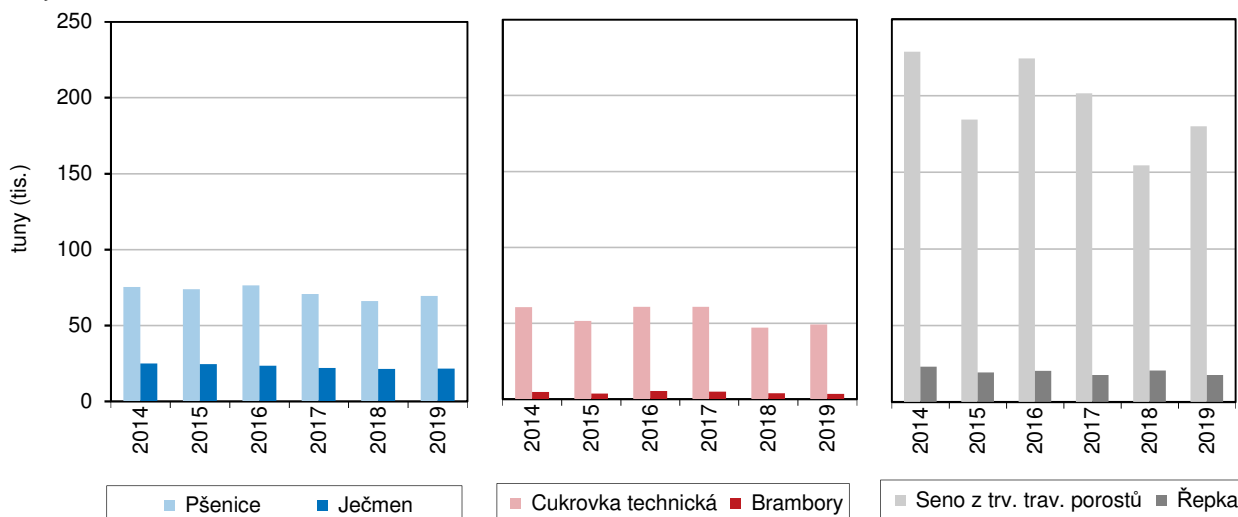
Zemědělství

Zemědělská produkce v kraji opět rostla.

Zemědělská produkce vyjádřená souhrnným zemědělským účtem (SZÚ) v běžných cenách podle semidefinitivních výsledků v roce 2018 dosáhla desetiletého maxima 2 523 mil. Kč a oproti roku 2017 vzrostla o 6,0 % (144 mil Kč).

Graf 3.8 Sklizeň vybraných plodin v Libereckém kraji

Zdroj: ČSÚ

Rostlinná produkce je pro kraj dlouhodobě významnější.

Z dlouhodobého pohledu je pro zemědělství kraje významnější rostlinná produkce, která v roce 2018 dosáhla objemu 1 365 mil. Kč (meziročně o 3,7 % více) a představovala tak 54,1 % celkové zemědělské produkce regionu. Objem živočišné produkce v roce 2018 meziročně vzrostl o 9,2 % na 1 100 mil. Kč.

Na celkové zemědělské produkci republiky se kraj podílel pouze 1,9 %.

Zemědělský sektor Libereckého kraje se v roce 2018 na celkové produkci České republiky podílel 1,9 %, přičemž v případě rostlinné výroby to bylo 1,8 % a u živočišné 2,1 %. S nejvyššími podíly se na prvních třech pozicích umístilo hlavní město Praha společně se Středočeským krajem (17,9 %), Jihomoravský kraj (12,6 %) a Kraj Vysočina (12,1 %). Zemědělská produkce Libereckého kraje v přepočtu na 1 ha obhospodařované zemědělské půdy byla v roce 2018 mezi ostatními kraji druhá nejnižší (24,7 tis. Kč). Největší objem takto vyjádřené produkce vytvořili zemědělci Pardubického kraje (50,0 tis. Kč), nejmenší v kraji Karlovarském (20,7 tis. Kč).

Poklesla plocha obhospodařované půdy, zmenšil se především podíl orné půdy.

Plochy obhospodařované zemědělské půdy v průběhu desetiletého období kolísaly, nejnižší hodnota byla zaznamenána v roce 2010 (98 208 ha). Od roku 2015 v kraji velikost obhospodařovaných ploch rostla, v roce 2018 došlo k meziročnímu nárůstu

o 0,9 % na 102 931 ha (nejvyšší hodnota za posledních 10 let). V následujícím roce plocha obhospodařované zemědělské půdy opět meziročně poklesla o 1,3 % na 101 622 ha. Snížila se také výměra orné půdy (o 1,7 % na 37 789 ha) a tvoří tak 37,2 % celkové rozlohy. Významný pokles vykázala výměra zahrad (-21,6 % na 35 ha), plocha trvalých travních porostů se snížila o 1,0 % na 62 398 ha (61,4 % obhospodařované půdy). Zvětšila se pouze plocha ovocných sadů (o 2,2 % na 1 187 ha).

Poklesly osevní plochy pšenice, ječmene a ova, naopak vzrostly plochy žita.

Osevní plochy celkem se v posledních deseti letech pohybovaly od 36 906 ha v roce 2014 do 38 257 ha v roce 2017. V roce 2019 meziročně poklesly o 1,6 % na 37 13 ha. Obilniny tvořily 55,1 % z celkové rozlohy, na pšenici připadlo 32,7 % a na ječmen 10,5 %. Na 24,3 % ploch byly pěstovány pícniny, 12,8 % území bylo oseto řepkou. Brambory byly vysázeny pouze na 0,3 % všech osevních ploch.

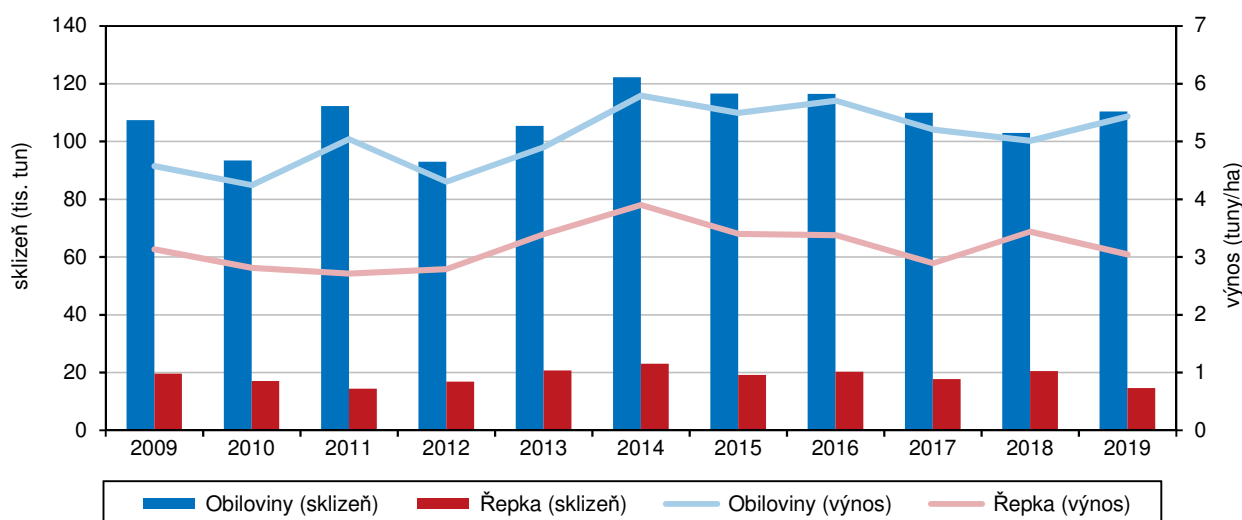
V roce 2019 došlo meziročnímu poklesu osevních ploch u pšenice (- 2,7 % na 12 143 ha), osevní plocha ječmene meziročně poklesla o 10,2 % (3 887 ha) a o 12,4 % ubylo osevní plochy ova (1 274 ha). Naopak osevní plochy žita meziročně vzrostly o 48,9 % na 1 156 ha. Plochy brambor se meziročně snížily o 17,9 % na 116 ha, plochy cukrovky poklesly o 3,2 % na 786 ha. Ubyly i osevní plochy olejnin (-17,1 % na 5 664 ha), zejména řepky (-19,8 % na 4 770 ha). Naopak plochy pro pěstování pícnin se meziročně rozšířily o 10,2 % na 9 029 ha.

Snížila se sklizňová plocha obilovin.

Sklizňová plocha obilovin (včetně kukuřice na zrno a ostatních obilovin) se v Libereckém kraji meziročně snížila o 213 ha, tedy o 1,0 % na 20 319 ha. Negativně se na tomto výsledku podílel především úbytek sklizňové plochy pšenice jarní (-1 216 ha, tj. -64,2 %), ječmene jarního (-769 ha, tj. -29,7 %) a ova (-180 ha, tj. -12,4 %). Sklizňová plocha u zbývajících plodin se oproti roku 2018 zvýšila – u kukuřice na zrno o 64,6 %, žita o 48,9 %, tritikale o 27,1 %, ječmene ozimého o 18,9 % a u pšenice ozimé o 8,3 %.

Graf 3.9 Sklizeň a hektarové výnosy obilovin a řepky v Libereckém kraji

Zdroj: ČSÚ

Produkce obilovin v roce 2019 v Libereckém kraji meziročně vzrostla o 7,2 % na 110 376 tun. Zvýšil se také jejich hektarový výnos, a to z 5,01 tun/ha v roce 2018 na 5,43 tun/ha v roce 2019 (+8,4 %).

Meziroční nárůst produkce zaznamenaly s výjimkou ovsa, ječmene jarního a pšenice jarní všechny ostatní plodiny spadající do kategorie obilovin.

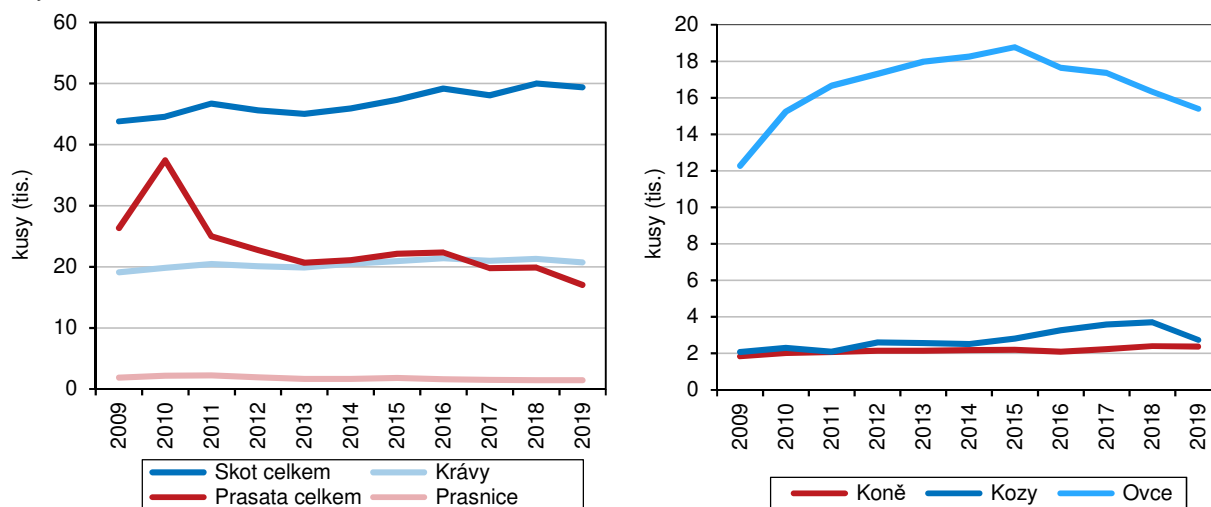
Meziroční nárůst produkce zaznamenaly s výjimkou ovsa, ječmene jarního a pšenice jarní všechny ostatní plodiny spadající do kategorie obilovin. Úroda pšenice ozimé, hlavní pěstované obiloviny v Libereckém kraji, v roce 2019 při hektarovém výnosu 5,83 tun dosáhla 66 854 tun (více o 8 435 tun, tj. o 14,4 % ve srovnání s předchozí sklizní). Produkce této komodity představovala 60,6 % celkové sklizně obilovin v kraji. Dalších 11,3 % celkové sklizně obilovin tvořila úroda ječmene ozimého, která oproti roku 2018 vzrostla o 3 805 tun (+43,9 %) a při 6,04 hektarovém výnosu činila 12 463 tun. Tritikale vykázalo 39,8% navýšení produkce na 7 381 tun, žita bylo sklizeno 5 986 tun, tedy o 62,4 % více. V případě kukuřice na zrno se sklizeň oproti roku 2018 zvýšila téměř na dvojnásobek, tj. na 1 950 tun. Naopak o 67,0 % nižší úroda, zapříčiněná snížením sklizňové plochy i nižším hektarovým výnosem, byla zaznamenána u pšenice jarní (2 528 tun při výnosu 3,72 t/ha). Pokles produkce oproti sklizni v roce 2018 byl zaznamenán také u ovsa, a to o 22,2 % na 4 095 tun). Nižší sklizeň ječmene jarního o 29,6 % na 8 960 tun způsobilo snížení sklizňové plochy, hektarový výnos se meziročně nezměnil.

Hektarový výnos jednotlivých plodin mimo ovsa (-11,2 %) a pšenice jarní (-7,8 %) vykázal nárůst, a to o 21,1 % u ječmene ozimého, o 18,3 % u kukuřice na zrno, o 10,0 % u tritikale, o 9,1 % u žita, o 5,7 % u pšenice ozimé.

Brambory ostatní (tzn. konzumní a průmyslové) byly v roce 2019 sklizeny z plochy 116 ha (tj. o 17,6 % méně než v roce 2018). Ačkoliv se jejich hektarový výnos zvýšil o 6,2 % na 28,30 tun, úroda byla o 12,7 % nižší a dosáhla 3 293 tun. Plochy luskovin byly meziročně nižší o 3,3 %, o 4,9 % se snížil hektarový výnos. Jejich sklizeň tak poklesla o 8,1 % a činila 1 841 tun. Podobně tomu bylo také u produkce řepky. Došlo k meziročnímu snížení produkční plochy o 19,8 %, hektarového výnosu o 11,3 % na 3,05 tun. Sklizeň této komodity byla nižší o 28,9 % a dosáhla 14 533 tun. Naopak produkce cukrovky technické, jejíž plocha se meziročně snížila o 3,2 %, byla díky vyššímu hektarovému výnosu ve srovnání s rokem 2018 vyšší o 4,4 % a dosáhla hodnoty 49 168 tun. Také sklizeň píce v seně z trvalých travních porostů byla meziročně vyšší o 16,6 % a činila 180 048 tun, a to i přes meziroční snížení produkční plochy o 2,0 %.

Graf 3.10 Hospodářská zvířata v Libereckém kraji (stav k 1. 4.)

Zdroj: ČSÚ

Zmenšil se objem chovů většiny hospodářských zvířat, rostly pouze stavy drůbeže.

Stavy skotu meziročně mírně poklesly o 1,2 % na 49 389 kusů, ve srovnání s rokem 2010 však vzrostly o 10,8 %. U krav došlo k poklesu o 2,6 % na 20 718 kusů, jejich chov se dlouhodobě udržuje v podobné výši a jen mírně kolísá. Počty prasat se

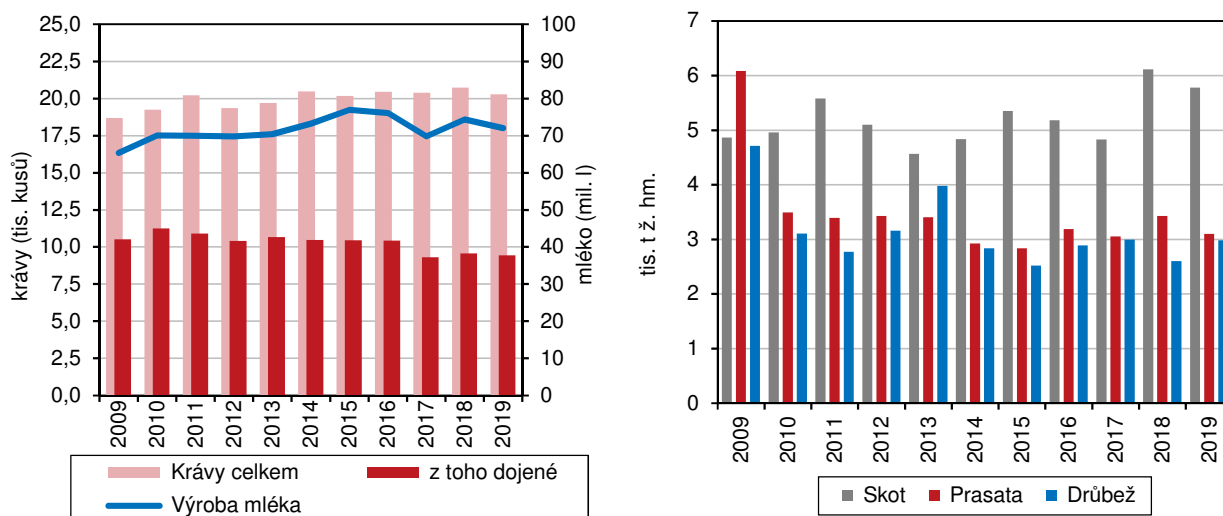
snížily o 14,3 % na historické minimum 17 020 kusů. Chov ovcí poklesl o 5,6 % na 15 409 kusů, koz o 26,0 % na 2 742 kusů. Také stavy koní meziročně poklesly, a to o 1,5 % na 2 367 kusů. Pouze stavy drůbeže se meziročně zvýšily o 20,4 % na 80 282 kusů (druhá nejvyšší hodnota za posledních 10 let).

Snížila se produkce jatečných zvířat s výjimkou drůbeže, zvýšila se dojivost krav.

Výroba jatečného skotu v kraji po významném nárůstu v roce 2018 meziročně poklesla o 5,4 % na 5 780 tun živé hmotnosti, což však byla druhá nejvyšší hodnota za posledních 10 let. Poklesla i výroba jatečných prasat, a to o 9,6 % na 3 099 tun živé hmotnosti. Výroba jatečné drůbeže se naopak zvýšila, meziročně o 14,6 % na 2 982 tun živé hmotnosti. Snáška konzumních vajec stoupla o 12,2 % na 1 458 tis. kusů. Výroba mléka meziročně poklesla o 3,2 % na 72 033 tis. litrů. Dlouhodobě se však zvyšovala dojivost na současných 7 645,2 litrů na krávu ročně, což byla po roce 2018 (7 778,9 litrů) druhá nejvyšší dojivost v posledních 10 letech.

Graf 3.11 Průměrné stavy krav a výroba mléka, výroba jatečných zvířat v zemědělském sektoru Libereckého kraje

Zdroj: ČSÚ

Lesnictví

Lesy tvoří 44,6 % z celkové rozlohy kraje.

Lesní pozemky v Libereckém kraji v roce 2019 představovaly 141 205 ha (tj. 5,3 % republikového celku 2 675,7 tis. ha) a 44,6 % celkové výměry kraje. Většinu lesní plochy tvořila půda porostní (97,5 %).

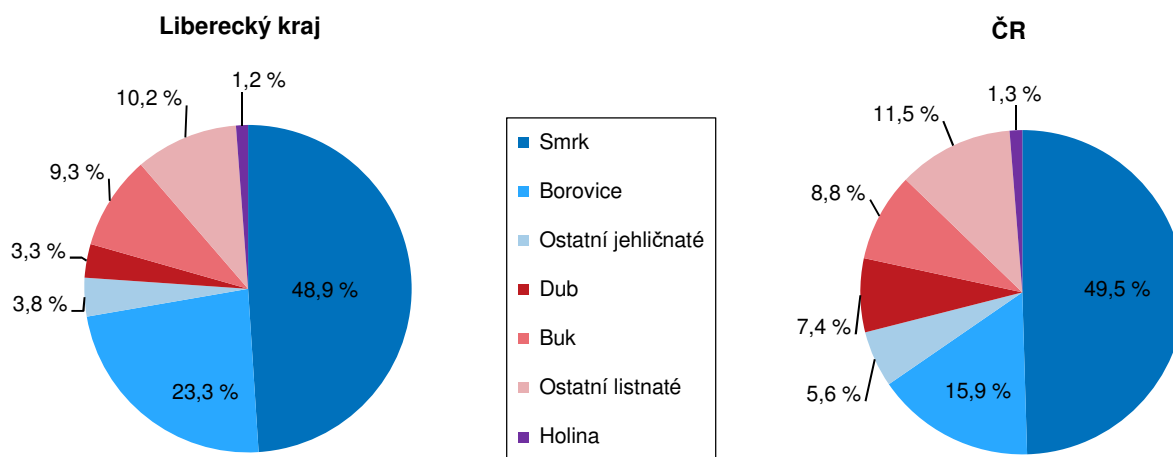
V průběhu roku 2019 bylo v České republice uměle obnoveno (tzn. zalesněno) 28 670 ha lesů. V Libereckém kraji tímto procesem prošlo pouze 574 ha (2,0% podíl na úhrnu za ČR) a nejnižší podíl mezi kraji České republiky. Nejvíce lesů bylo uměle obnoveno v Olomouckém kraji (4 879 ha, tj. 17,0% podíl na celorepublikovém úhrnu).

V roce 2019 převážily při zalesňování listnaté dřeviny.

Oproti roku 2018 bylo v Libereckém kraji zalesněno o 11 ha méně (-1,9 %). Po několikaleté převaze jehličnatých dřevin převážily při zalesňování listnaté dřeviny (294 ha, 51,3 %), mezi kterými převažoval buk (151 ha, 51,5 % plochy zalesněné listnatými dřevinami) a dub (117 ha, 39,9 %). Z jehličnatých dřevin, kterými bylo osázeno 48,7 % plochy, byl nejčastěji použit smrk a borovice (shodně na 115 ha, tj. na 41,0 % plochy zalesněné jehličnany). Samovolně, tedy přirozenou obnovou, došlo k zalesnění 146 ha lesů, v předchozím roce byla tato plocha o 19 ha menší.

Graf 3.12 Druhá skladba dřevin lesních porostů v Libereckém kraji k 31. 12. 2019

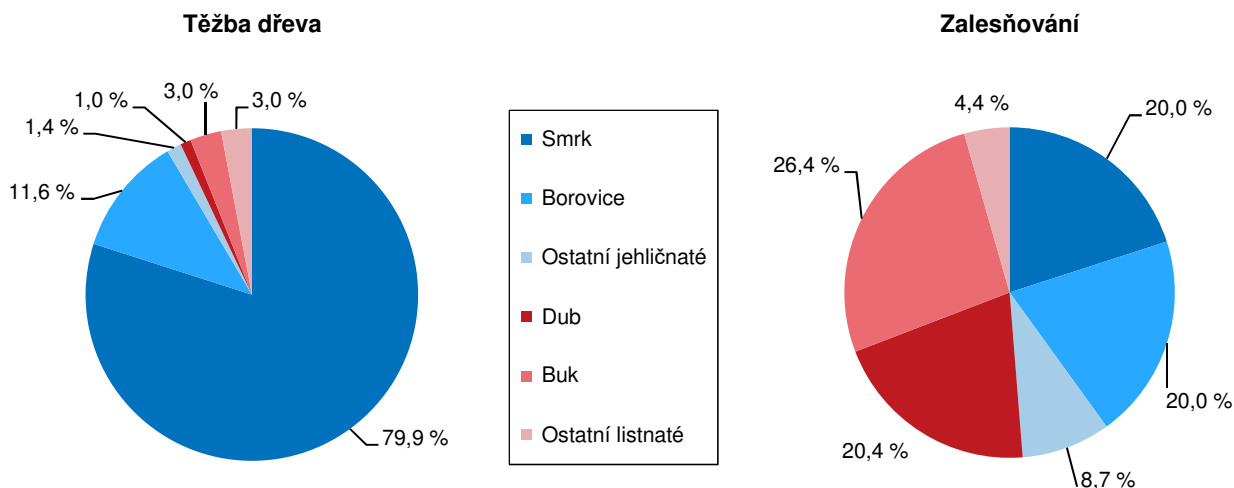
Pramen: ÚHUL

Listnaté dřeviny při zalesňování převažovaly v dalších pěti krajích – v Moravskoslezském (68,6 % na celkové zalesněné ploše v kraji), Zlínském (59,4 %), Jihomoravském (58,2 %), Olomouckém (57,9 %) a Pardubickém (55,8 %). V ostatních krajích při výsadbě převládaly jehličnany, nejvýrazněji v Plzeňském kraji (66,8% podíl). Největší rozlohu přirozenou cestou obnoveného lesa vykázal Olomoucký kraj – 1 360 ha představovalo více než čtvrtinu z 5 224 ha lesů přirozeně obnovených v České republice.

Graf 3.13 Těžba dřeva a zalesňování podle dřevin v Libereckém kraji v roce 2019

Zdroj: ČSÚ

Většinu vytěženého dřeva tvoří jehličnany.

V roce 2019 bylo v Libereckém kraji vytěženo 787 823 tis. m³ dřeva bez kůry, což bylo o 229 004 m³ (41,0 %) více než v roce 2018. Jehličnanů bylo vytěženo 732 139 m³, tj. 92,9 % celkové těžby a o 47,3 % více než v roce 2018. V jejich struktuře zásadně převažoval smrk (86,0 % na celkovém objemu vytěžených jehličnanů), s velkým odstupem následovala borovice (12,5 %). Těžba listnatých dřevin v objemu 55 684 m³ (meziroční pokles o 10,0 %) se orientovala převážně na buk (42,9 % těžby listnatých dřevin). Nahodilou těžbou bylo zpracováno 740 153 m³ dřeva bez kůry, tj. 93,9 % z celkové těžby a nejvíce za posledních 12 let. Více než 62 % této těžby připadlo na nutnou těžbu z hmyzové kalamity a 32,5 % bylo vytěženo z důvodu živelních příčin.

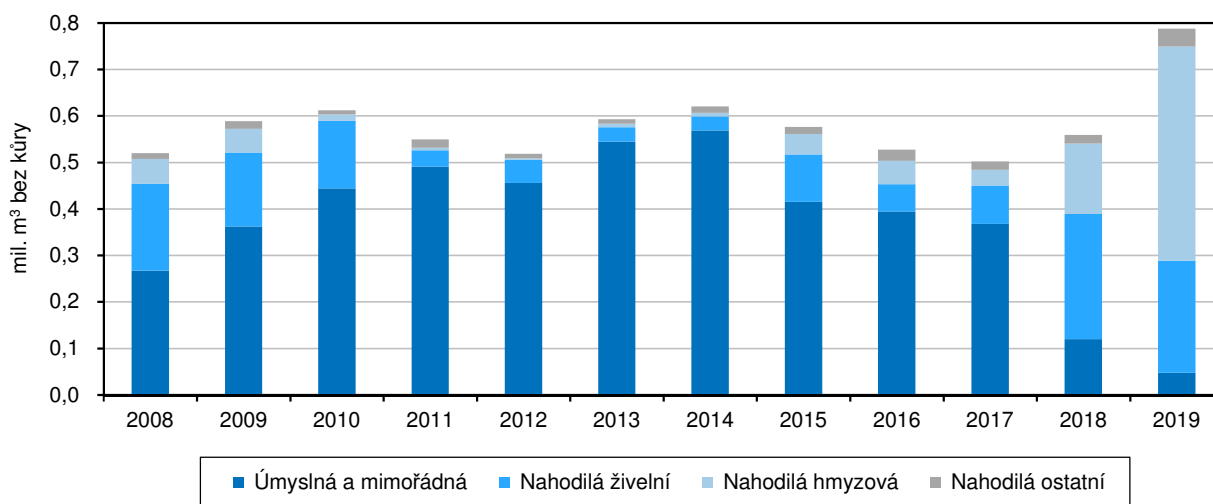
Podíl nahodilé těžby byl ve všech krajích vysoký.

V celé České republice se v roce 2019 vytěžilo 32,6 mil. m³ dřeva bez kůry, přičemž největším producentem dřeva byl Kraj Vysočina s těžbou 7 780,1 tis. m³ dřeva (23,9 % republikového úhrnu). Podíl Libereckého kraje byl spolu s Karlovarským krajem mezi regiony nejnižší (2,4 %). Podíl nahodilé těžby na celkové těžbě v kraji byl ve všech regionech vysoký a pohyboval se od 85,2 % ve Zlínském kraji do 99,4 % v Kraji Vysočina. Liberecký kraj obsadil v pomyslném mezikrajském žebříčku 7. nejvyšší příčku.

Prořezávky (výchovné zásahy v mladých porostech, jejichž účelem je zejména snížení hustoty porostu a úprava zdravotního i jakostního stavu porostu) byly v Libereckém kraji v průběhu roku 2019 provedeny na 1 522 ha, tj. o 37,4 % méně než v roce 2018. Probírky (tzn. úmyslné zásahy v předmyšlných porostech, které slouží k usměrnění vlastností porostu po stránce produkční, zajištění odolnosti a stability porostu) byly provedeny na 620 ha lesní půdy (meziroční pokles o 56,5 %). Množství dřeva získané z těchto zásahů dosáhlo 22 614 m³ (meziročně -42 746 m³ bez kůry, tj. -65,4 %).

Graf 3.14 Těžba dřeva z hlediska vlivu nahodilé těžby v Libereckém kraji

Zdroj: ČSÚ

Chemické nebo biologické ošetření se v kraji dotklo 571 ha lesa. Celková částka ohodnocených škod, které byly v České republice v roce 2019 způsobeny zvěří, dosáhla 27,4 mil. Kč. Nejvyšší škodu vykázal Ústecký kraj (3,5 mil. Kč, 12,9 % republikového úhrnu). Liberecký kraj vyčíslil škody za 911 tis. Kč, tj. 3,3 % hodnoty za Českou republiku a 3. nejnižší hodnota v rámci mezikrajského srovnání.

Průmysl

Zaměstnanost v průmyslových podnicích se 100 a více zaměstnanci je v kraji vysoká.

V roce 2019 na území Libereckého kraje sídlilo 115 průmyslových podniků se 100 a více zaměstnanci, které v úhrnu zaměstnávaly 47 369 zaměstnanců (5,6 % z republikového úhrnu 850,1 tis. zaměstnanců). Meziročně zaměstnanost v uvedených podnicích poklesla o 0,9 %, ale za posledních 10 let byla po roce 2018 druhá nejvyšší. Oproti roku 2010 (40 101 zaměstnanců) stav zaměstnanců vzrostl o 19,2 %. Počet takto velkých podniků trvale mírně roste od roku 2013, ve kterém v kraji působilo těchto podniků historicky nejméně (pouze 99).

Liberecký kraj má nejvyšší podíl osob zaměstnaných v průmyslu v republice.

Absolutně nejvíce zaměstnaných v průmyslu v roce 2019 vykázal Středočeský kraj (110 676 osob, 13,0 % z republikové hodnoty), nejméně kraj Karlovarský (18 013 osob, 2,1 % podíl). Při přepočtu na 1 000 obyvatel nejvíce zaměstnanců ve velkých průmyslových podnicích zaměstnával Liberecký kraj (106,9 osob), druhý v žebříčku

byl Plzeňský kraj (101,3 osob) a nejméně zaměstnanců na 1 000 obyvatel bylo zaznamenáno v Jihomoravském kraji (58,0 osob). Meziročně vyšší zaměstnanost v průmyslu zaznamenaly pouze dva kraje – Jihočeský (+2,0 %) a Středočeský (+1,8 %). V Moravskoslezském kraji se meziročně zaměstnanost nezměnila a v ostatních krajích poklesla, nejvíce v Královéhradeckém kraji (-10,3 %).

Mzdy v průmyslu v kraji nedosáhly na republikový průměr.

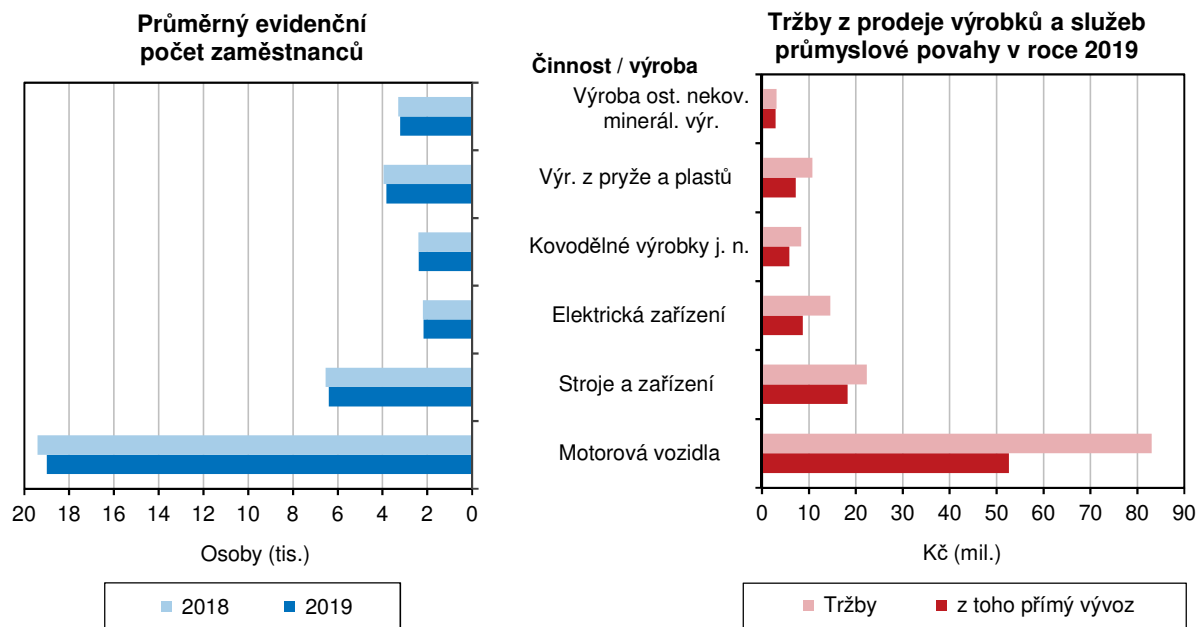
Průměrná hrubá měsíční mzda v průmyslových podnicích Libereckého kraje v roce 2019 činila 36 244 Kč a byla mezi kraji pátá nejvyšší. Ve srovnání s rokem 2018 se nominálně zvýšila o 5,7 %. Oproti průměru za celou Českou republiku však byla nižší o 381 Kč. Od roku 2010 se průměrná mzda v kraji zvýšila o 10 871 Kč, tj. o 42,8 %. V rámci celé republiky byly průměrné mzdy v průmyslu nejnižší v Karlovarském kraji (32 515 Kč) a nejvyšší ve Středočeském kraji (44 834 Kč). Nejvyšší meziroční nárůst mezd zaznamenal Jihočeský kraj (+8,1 %).

Tržby průmyslových podniků rostly.

Tržby průmyslových podniků za prodej vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy za rok 2019 dosáhly v Libereckém kraji částky 172,2 mld. Kč a meziročně vzrostly o 3,4 mld. Kč (2,0 %). Vývoj tržeb v období od roku 2010 do roku 2015 kolísal, od roku 2016 tržby každoročně rostou. Meziroční nárůst vykázalo dalších osm krajů ČR. Nejvyšší nárůst meziročně zaznamenal Pardubický kraj (5,5 %), nejnižší přírůstek tržeb vykázal Zlínský kraj (+0,4 %). V pěti regionech naopak tržby meziročně poklesly, nejvýrazněji v Královéhradeckém kraji (-17,2 %). V přepočtu na jednoho zaměstnance se tržby průmyslových podniků pohybovaly od 2 409 tis. Kč (Karlovarský kraj) do 7 358 tis. Kč (Středočeský kraj). Liberecký kraj vykázal 3 635 tis. Kč tržeb na jednoho zaměstnance (7. nejvyšší mezikrajská hodnota).

Graf 3.15 Zaměstnanci a tržby podle vybrané převažující výroby zpracovatelského průmyslu v Libereckém kraji (podniky se 100 a více zaměstnanci se sídlem v kraji)

Zdroj: ČSÚ

Podíl tržeb z přímého vývozu výrobků a služeb se meziročně mírně zvýšil.

Tržby z přímého vývozu výrobků a služeb průmyslové povahy v Libereckém kraji dosáhly 115,8 mld. Kč, a na celkových tržbách se podílely 67,2 %. Tento podíl meziročně vzrostl o 0,6 p. b. Nejdůležitějšími odvětvími zpracovatelského průmyslu v Libereckém kraji jsou dlouhodobě výroba motorových vozidel a příbuzné obory – výroba strojů a zařízení, výroba elektrických zařízení a výroba pryžových a plastových výrobků.

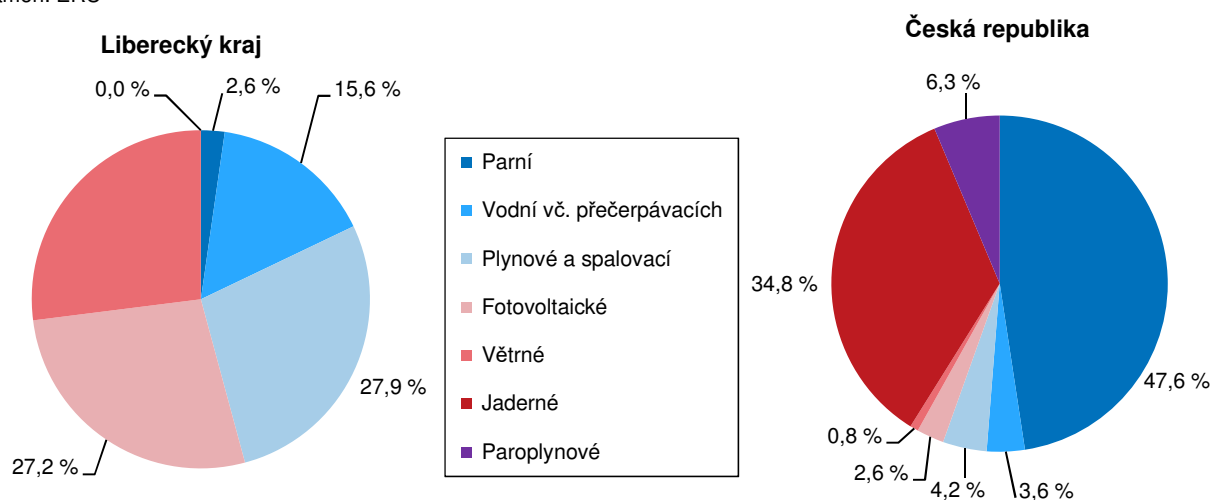
Energetika

Elektrizační soustava v Libereckém kraji má druhý nejmenší výkon v republice.

Elektrizační soustava v Libereckém kraji je z hlediska instalovaného výkonu druhá nejmenší v republice po hlavním městě Praze. V roce 2019 její výkon představoval 235,7 MW, tj. 1,1 % celorepublikové hodnoty. Dlouhodobě výkon mírně stoupá, v historii se objevil významnější meziroční nárůst v roce 2010 (z 54,2 na 156,2 MW), kdy byla v kraji postavena řada fotovoltaických zdrojů. Od této doby s výjimkou malého poklesu v roce 2014 stále roste. Většina energie v kraji pochází z obnovitelných zdrojů, hlavními zdroji energie jsou fotovoltaické elektrárny s výkonem 112,1 MW (47,6 % z instalovaného výkonu v kraji) a větrné elektrárny (50,1 MW, 21,3 %). V kraji se nachází také vodní elektrárny (26,1 MW), výkon 37,5 MW mají elektrárny plynové a spalovací a 9,8 MW elektrárny parní. V roce 2019 bylo v kraji vyrobeno 438,2 GWh elektrické energie brutto, z toho 27,9 % v elektrárnách plynových a spalovacích, 27,2 % ve fotovoltaických, 27,0 % ve větrných a 15,6 % v elektrárnách vodních.

Graf 3.16 Výroba elektřiny brutto¹⁾ podle technologie elektráren v roce 2019

Pramen: ERÚ

¹⁾ Výroba elektřiny brutto = celková výroba elektřiny na svorkách generátorů (zdrojů).

Spotřeba elektrické energie v kraji meziročně mírně vzrostla.

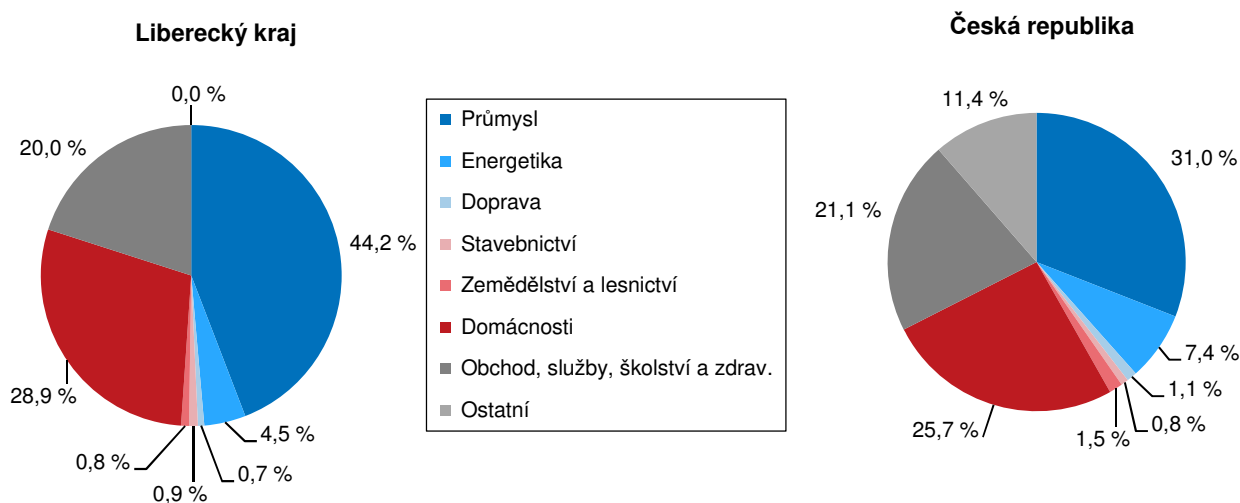
Spotřeba elektrické energie se mírně meziročně zvýšila na 2 560,1 GWh, tj. 4,3 % spotřeby za celou Českou republiku. Nejvíce energie z celkové spotřeby bylo čerpáno v průmyslu (44,2 %) a 28,9 % v domácnostech. Na jednoho obyvatele bylo v domácnostech spotřebováno 1 669,8 kWh energie, což byla 4. nejvyšší hodnota v rámci krajů republiky. Mezi kraji se spotřeba na jednoho obyvatele domácnosti pohybovala od 1 098,4 kWh v Jihomoravském kraji do 1 990,7 kWh v kraji Středočeském.

V Libereckém kraji bylo v roce 2019 evidováno 93 351 odběratelů zemního plynu, tj. 3,3 % z celkového počtu evidovaných odběratelů v České republice (2 834,5 tis. odběratelů). Ve struktuře odběratelů převažovaly domácnosti. Zemní plyn odebíralo 84 022 domácností, tj. 90,0 % všech odběratelů plynu v kraji. Dále bylo ke konci roku 2019 zaevidováno 8 920 maloodběratelů, 307 středních odběratelů a 94 velkoodběratelů zemního plynu. Stlačený plyn (CNG) odbíralo 8 subjektů. Celkový počet odběratelů se meziročně zvýšil pouze o 7 subjektů – přibýlo 33 maloodběratelů a 2 střední odběratelé, naopak ubylo 24 domácností a 4 odběratelé. Ve srovnání s rokem 2014 vzrostl celkový počet odběratelů v Libereckém kraji o 941 subjektů (+1,0 %), a to zásluhou domácností

(+503 odběratelů, tj. +0,6 %) a maloodběratelů (+433 odběratelů, +5,1 %), naopak je méně o 1 velkoodběratele (-1,1 %) a 2 střední odběratele (-0,6 %).

Graf 3.17 Spotřeba elektřiny netto¹⁾ podle odvětví spotřeby v roce 2019

Pramen: ERÚ

¹⁾ Spotřeba elektřiny netto = celková spotřeba elektřiny brutto - (vlastní spotřeba na výrobu elektřiny + spotřeba na přečerpávání v přečerpávacích vodních elektrárnách + ztráty v sítích)

Téměř čtvrtinu celkového množství zemního plynu spotřebovaly domácnosti.

V Libereckém kraji bylo v roce 2019 spotřebováno celkem 329 522 tis. m³ zemního plynu. Na celkovém množství odebraného plynu v České republice (8 413 406 tis. m³) se odběratelé v Libereckém kraji podíleli 3,9 %. Z pohledu odebraného množství byly v roce 2019 v Libereckém kraji nejvýznamnější skupinou odběratelů velkoodběratelé (144 727 tis. m³, tj. 43,9 % odebraného plynu v kraji). Domácnosti odebraly 77 889 tis. m³ (23,6 %) zemního plynu, maloodběratelé 63 533 tis. m³ (19,3 %) a střední odběratelé 38 988 tis. m³ (11,8 %). Na republikové spotřebě zemního plynu se velkoodběratelé podíleli 49,4 %, domácnosti více než čtvrtinou, maloodběratelé 14,3 % a střední odběratelé 9,5 %. Na 1 odběratele v domácnostech Libereckého kraje bylo v roce 2019 spotřebováno 927,0 m³ plynu, což byla 5. nejvyšší hodnota mezi kraji. Nejméně spotřebovaného zemního plynu připadlo na 1 odběratele v Karlovarském kraji (589,7 m³), nejvíce pak, stejně, jako v případě spotřeby elektrické energie, na odběratele v kraji Středočeském (1 068,3 m³).

Stavebnictví

Počet zaměstnanců podniků se stavební výrobou meziročně poklesl.

Podniky se stavební výrobou s 50 a více zaměstnanci zaměstnávaly na území Libereckého kraje v roce 2019 celkem 1 490 pracovníků, meziročně o 118 osob (7,3 %) méně. Meziročně počet zaměstnanců ve stavebnictví poklesl ještě v dalších 3 krajích, nejvýznamněji v Jihočeském kraji (-2 233 osob, -33,4 %). Naopak v 10 regionech počet zaměstnanců vzrostl, relativní přírůstek se pohyboval od 0,1 % v hlavním městě Praze do 13,9 % v Plzeňském kraji. Na celkovém počtu zaměstnanců stavebních podniků v České republice (75 269 osob) se Liberecký kraj podílel 2,0 % a mezi kraji to byla třetí nejnižší hodnota po Karlovarském (1,0 %) a Královéhradeckém kraji (1,9 %). Nejvíce zaměstnanců zaměstnávaly stavební firmy v hlavním městě Praze (26 003 osob, tj. 34,5 %).

Objem základní stavební výroby byl v roce 2019 v kraji nižší.

Základní stavební výroba (ZSV) velkých stavebních firem (s 50 a více zaměstnanci) se sídlem v Libereckém kraji měla mezi roky 2012 až 2016 sestupnou tendenci. V letech 2017 a 2018 meziročně vzrostla, avšak v roce 2019 znovu poklesla na 2 939 mil. Kč v běžných cenách (3. nejvyšší hodnota mezi kraji).

Oproti roku 2018 poklesla o 446 mil. Kč (o 13,2 %). Nižší objem základní stavební výroby byl způsoben meziročním poklesem inženýrského (-13,9 %) a pozemního stavitelství (-9,7 %). Objem stavebních prací meziročně poklesl v dalších 4 krajích. Nejvyšší propad zaznamenal Karlovarský kraj (-22,2 %), kterému současně mezi kraji příslušela s objemem 1 022 mil. Kč poslední pozice v mezikrajském srovnání. Prvenství připadlo hlavnímu městu Praze s objemem ZSV 72 786 mil. Kč. Objem stavebních prací se zvýšil v 9 krajích, nejvýrazněji v Plzeňském (+25,6 % na 7 376 mil. Kč). Následoval Olomoucký (+19,4 % na 7 191 mil. Kč) a Jihomoravský kraj (+17,7 % na 21 517 mil. Kč).

Mzdy ve stavebnictví

Mzdy pracovníků ve stavebnictví v Libereckém kraji byly v roce 2019 o 3 472 Kč pod průměrem České republiky.

Průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnanců ve stavebnictví v Libereckém kraji v uplynulém roce dosáhla částky 36 013 Kč a proti úrovni roku 2018 nominálně vzrostla o 1 933 Kč, relativně o 5,7 %. K meziročnímu nárůstu mezd došlo ve všech krajích, přírůstek v našem kraji byl 8. nejvyšší. Absolutně i relativně nejvíce si polepšili zaměstnanci stavebních firem v Pardubickém kraji (+3 017 Kč, +9,4 %). Proti průměru České republiky (39 486 Kč) byla mzda v Libereckém kraji nižší o 3 472 Kč, proti průměru v hlavním městě Praze (tj., kraj s nejvyšší mzdou ve stavebnictví) pak byla nižší o 10 650 Kč. Nejnižší průměrná mzda byla vyplácena zaměstnancům stavebních podniků v Karlovarském kraji (26 469 Kč).

Stavební povolení

Počet vydaných stavebních povolení meziročně vzrostl.

Stavební úřady v Libereckém kraji v průběhu roku 2019 vydaly celkem 3 575 stavebních ohlášení a povolení, tj. ve srovnání s předchozím rokem o 358 povolení (11,1 %) více. Investiční aktivita se zvýšila v dalších 10 krajích, nejvyšší relativní přírůstek byl vykázán ve Středočeském kraji (+11,3 %). Meziroční propad vykázaly 2 kraje, a to hlavní město Praha (-7,4 %) a Karlovarský kraj (-1,0 %). V Ústeckém kraji se počet vydaných povolení meziročně téměř nezměnil (-2 povolení). Za celou Českou republiku byl vykázán nárůst o 6,3 % na 86 283 vydaných povolení. Neaktivnější byli stavebníci ve Středočeském kraji, ve kterém bylo vydáno 18 337 povolení (tj. 21,3 % republikového úhrnu). Druhý nejvyšší počet povolení byl evidován v Jihomoravském kraji (9 344 povolení, tj. 10,8 %). Na druhé straně mezikrajského žebříčku se s 2 123 povoleními a 2,5% podílem umístil Karlovarský kraj. V Libereckém kraji byl vydán 3. nejnižší počet stavebních povolení (4,1% podíl na republikovém úhrnu).

Ve struktuře stavebních povolení vydaných ve všech krajích převažovala povolení související s výstavbou budov. Podíl na celkovém počtu stavebních povolení se pohyboval v intervalu od 46,9 % v Plzeňském kraji do 76,6 % v hlavním městě Praze. V Libereckém kraji bylo na tento druh staveb vydáno 1 768 povolení (tj. 49,5 % z celkového počtu povolení vydaných v kraji) a z 57,5 % mezi nimi převažovala povolení na bytové budovy. Objem vydaných povolení v kraji doplňuje 857 povolení na stavby související s ochranou životního prostředí (24,0 %) a 950 povolení na ostatní stavby (26,6 %).

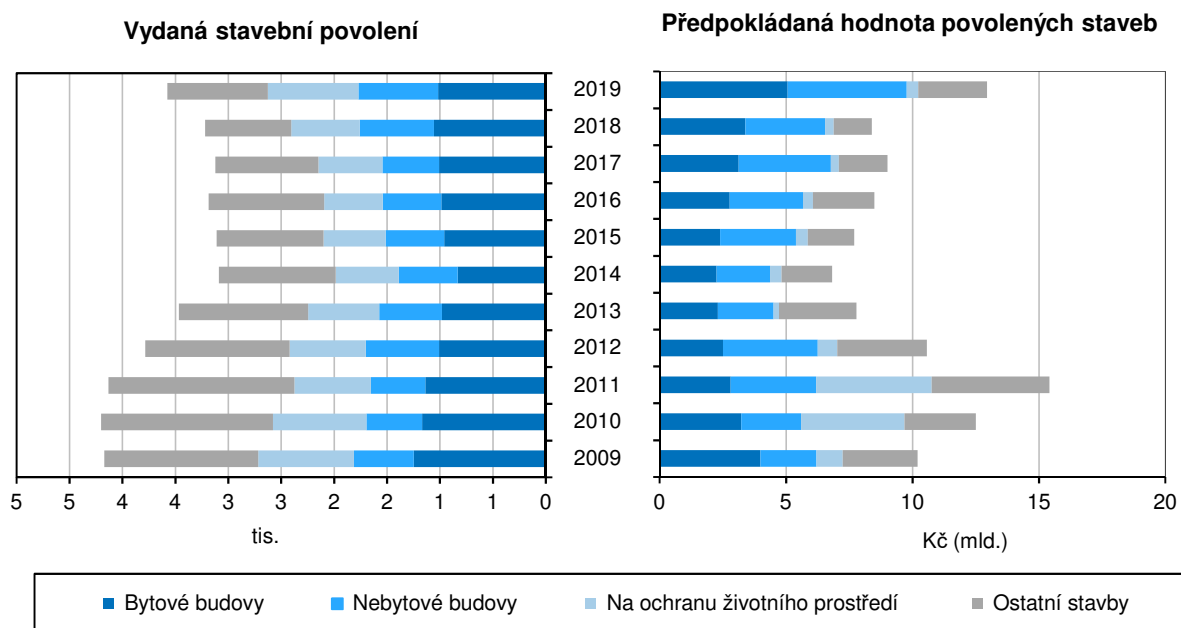
Orientační hodnota vydaných stavebních povolení se zvyšuje.

Orientační hodnota vydaných stavebních povolení v Libereckém kraji v roce 2019 představovala 12 957 mil. Kč a ve srovnání s rokem 2018 se zvýšila o 4 565 mil. Kč (54,4 %). Meziroční nárůst tohoto ukazatele vykázalo dalších 11 krajů. Přírůstek vykázáný v našem kraji byl nevyšší, o 53,2 % vzrostla orientační hodnota stavebních povolení také v hlavním městě Praze. Naopak v Moravskoslezském kraji meziroční zvýšení hodnoty činilo pouze 1,8 %. Pokles ve srovnání s rokem 2018 byl zaznamenán ve dvou krajích, a to v Plzeňském (-22,1 %) a Královéhradeckém (-14,5 %). Vzhledem ke struktuře vydaných stavebních povolení v Libereckém kraji

nejvyšší částka z orientační hodnoty směřovala do výstavby budov (9 772 mil. Kč, tj. 75,4 %), na výstavbu související s ochranou životního prostředí připadlo 456 mil. Kč (3,5 %), na ostatní stavby 2 729 mil. Kč (21,1 %).

Graf 3.18 Vydaná stavební povolení podle druhu stavby v Libereckém kraji

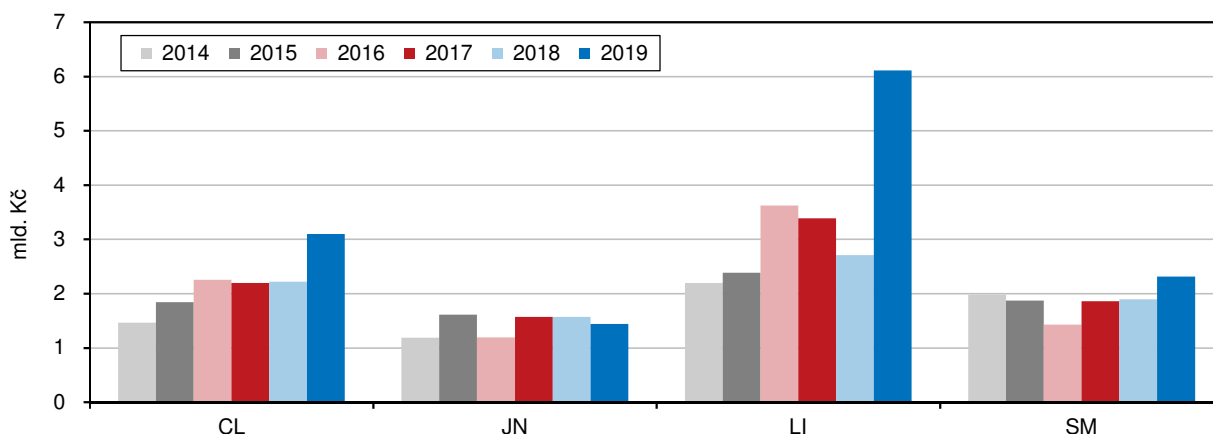
Zdroj: ČSÚ

Na 1 stavební povolení vydané v Libereckém kraji připadla částka 3 624 tis. Kč, tj. 1 178 tis. Kč pod průměrem za Českou republiku a 6. nejnižší hodnota mezi kraji. Nejnižší průměrná hodnota byla vykázána ve Středočeském kraji (2 602 tis. Kč), nejvyšší v hlavním městě Praze (12 409 tis. Kč).

Graf 3.19 Orientační hodnota povolených staveb podle druhu stavby a okresů v Libereckém kraji

Zdroj: ČSÚ

Bytová výstavba

V roce 2019 se významně zvýšil počet zahájených bytů, počet dokončených bytů mezitím poklesl.

V roce 2019 bylo v Libereckém kraji zahájeno 1 883 bytů a dokončeno 841 bytů. Meziročně se tak zájem o výstavbu zvýšil o více než dvojnásobek, počet dokončených bytů naproti tomu o 19,4 % poklesl. Počet zahájených bytů v roce 2019 byl v dlouhodobém časovém horizontu posledních 24 let nejvyšší, nejméně bytů bylo zahájeno v roce 2013 (637 bytů). Nejvíce bytů bylo v tomto období dokončeno v roce 2009 (1 480 bytů), nejméně pak v roce 2015 (628 bytů).

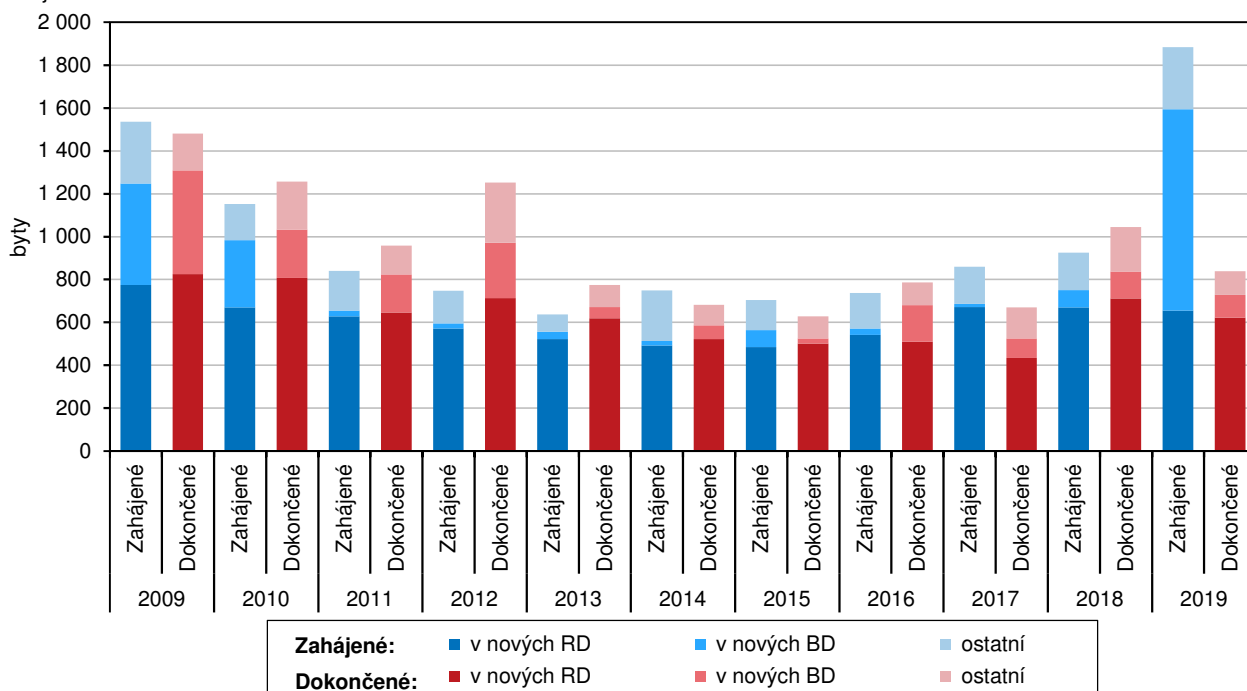
Dominantní postavení měla nová výstavba nad změnou dokončených staveb.

Ve struktuře zahájených bytů v Libereckém kraji z 85,8 % převažovala nová výstavba nad změnou již dokončených staveb a ze 49,9 % výstavba bytů v bytových domech. V rodinných domech by mělo vzniknout 34,8 % bytů, nástavbou, přístavbou a vestavbou k rodinným nebo bytovým domům 10,3 % bytů. V rámci nebytových budov bude realizováno 84 bytů (4,5 %), ve stavebně upravených nebytových prostorách byla zahájena výstavba 11 bytů (0,6 %). V roce 2019 nebyla zahájena výstavba bytů v zařízeních určených pro seniory.

Převaha nové výstavby nad úpravami již dokončených staveb byla vykázána také ve všech ostatních krajích České republiky, její podíl se pohyboval v rozmezí od 67,5 % v Ústeckém kraji do 90,7 % v hlavním městě Praze a Středočeském kraji. Výstavba rodinných domů měla dominantní postavení ve většině ostatních regionů, zastoupení se nacházelo v intervalu od 37,7 % v Karlovarském kraji do 79,8 % ve Středočeském kraji. Výjimkou byl náš kraj a hlavní město Praha, ve kterém měla 83,7% zastoupení výstavba bytů v bytových domech a 5,5% zastoupení výstavba bytů v rodinných domech. Nejvyrovnanější poměr mezi počtem zahájených bytů v obou typech domů byl zaznamenán v Karlovarském kraji – 37,7 % bytů bude zahájeno v rodinných domech, 35,5 % bytů v bytových domech.

Graf 3.20 Zahájené a dokončené byty v Libereckém kraji

Zdroj: ČSÚ

Za posledních 10 let se celkem podařilo v Libereckém kraji zahájit výstavbu 9 232 bytů a dokončit 8 886 bytů, z toho 68,4 % novou výstavbou v rodinných domech, 14,6 % novou výstavbou v bytových domech a 2,9 % ve stavebně upravených nebytových prostorách.

Ceny nemovitostí

Prvotním zdrojem dat jsou přiznání k dani z nabytí (převodu) nemovitých věcí, která jsou povinni podávat noví vlastníci (kupující) nemovitostí místně příslušným finančním úřadům. Nejedná se o index cen nemovitostí postavených novou bytovou výstavbou. Od roku 2014 se u daňových přiznání nevyžaduje povinně znalecký posudek. Zpracována jsou proto data jen z těch převodů, kde posudek existuje.

Průměrná kupní cena rodinného domu v Libereckém kraji od roku 2000 vzrostla 2,8násobně.

Podle předběžných údajů dosáhla v roce 2018 průměrná kupní cena rodinného domu v Libereckém kraji hodnoty 2 365 Kč za 1 m³, což byla 2,8krát vyšší cena než v roce 2000. Bytové domy se prodávaly za průměrnou kupní cenu 1 784 Kč/m³, což bylo 2,5 krát více než na konci 2. tisíciletí. Průměrná kupní cena bytu činila 21 502 Kč/m², což byla nejvyšší cena za posledních 11 let a 7 krát vyšší částka než v roce 2000.

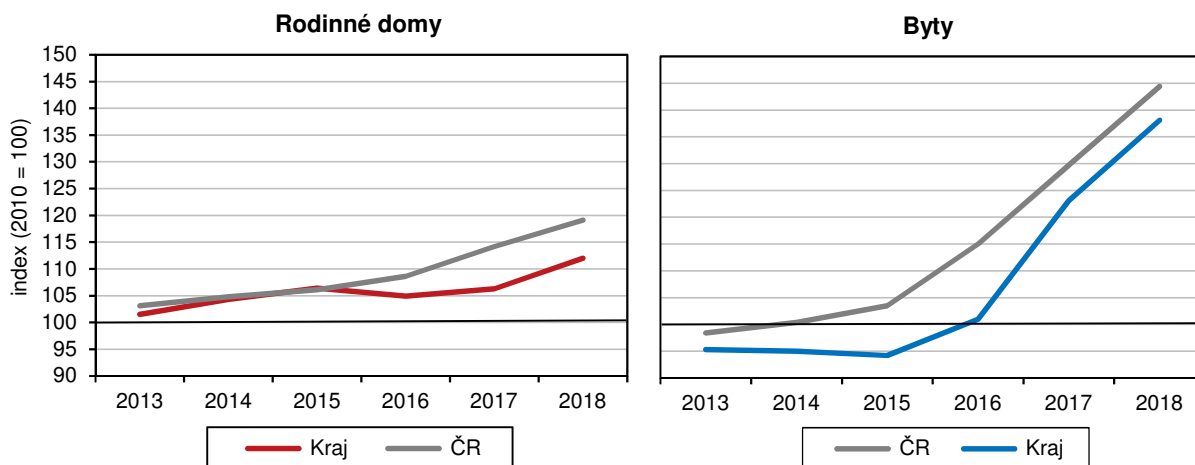
Rodinné domy se nejvíce prodávaly v obcích do 2 000 tis. obyvatel.

V období 2016–2018 (tříletý průměr) bylo v Libereckém kraji realizováno 496 převodů (prodejů) rodinných domů, přičemž většina domů se nacházela v obcích s méně než 2 000 obyvateli (62,3 %). S rostoucí velikostí obce počet převedených domů postupně klesal. V obcích od 10 000 do 49 999 obyvatel bylo převedeno 43 rodinných domů, a ve městě Liberci bylo v daném období realizováno pouze 22 převodů. Z pohledu opotřebení patřilo 31,3 % převedených domů do kategorie průměrného opotřebení 50–75 %. Dalších 30,0 % domů však nevykazovalo žádné nebo maximálně 10% opotřebení, 10–50 % opotřebení bylo zjištěno v případě 25,8 % prodávaných rodinných domů. Nejvyšší stupeň opotřebení (75–100 %) byl zjištěn v případě 12,9 % převodů.

Vyšší počet prodaných rodinných domů ve srovnání s obdobím 2001–2003 byl zaznamenán pouze v krajském městě Liberci (+4,8 %). V ostatních velikostních kategoriích obcí počet převodů rodinných domů poklesl, nejvýznamněji v obcích s 2 000 až 9 999 obyvateli (-60,5 %).

Graf 3.21 Indexy cen nemovitostí v Libereckém kraji a ČR (roční průměr)

Zdroj: ČSÚ

Pozn.: údaje za rok 2018 jsou předběžné

Průměrná kupní cena rodinných domů v letech 2016–2018 v Libereckém kraji dosáhla částky 2 269 Kč/m³ a představovala 89,5 % republikového průměru (2 534 Kč/m³). Mezi ostatními kraji České republiky se jednalo o 6. nejnižší hodnotu. Téměř 9 tis. Kč za 1 m³ zaplatili zájemci o rodinný dům v hlavním městě Praze, naopak v Kraji Vysočina museli vynaložit 1 865 Kč. Průměrná velikost kupovaných rodinných domů v Libereckém kraji činila 840 m³, tj. 3. největší hodnota v porovnání s ostatními regiony.

Nejdražší rodinné domy byly ve městě Liberec.

Z hlediska velikosti obce nejdražší rodinné domy bylo možné pořídit ve městě Liberci (4 590 Kč/m³), naopak nejnižší průměrná kupní cena byla zjištěna u rodinných domů v obcích s 2 000 až 9 999 obyvateli (2 062 Kč/m³). Z územního pohledu byly nejnižší průměrné kupní ceny rodinných domů zjištěny v okrese Semily (2 089 Kč/m³). Téměř ve všech okresech kraje byly nejnižší průměrné kupní ceny rodinných domů zjištěny

v obcích se 2 000–9 999 obyvateli (absolutně nejnižší v okrese Česká Lípa s hodnotou 1 837 Kč/m³). Nejvyšší kupní ceny byly zaznamenány v obcích s nejvyšším počtem obyvatel. Výjimkou byl okres Semily, ve kterém byly nejnižší kupní ceny rodinných domů evidovány v obcích s 10 000–49 999 obyvateli (1 758 Kč/m³) a naopak nejvyšší ceny v obcích se 2 000–9 999 obyvateli (2 387 Kč/m³).

Nejvíce realizovaných převodů bytových domů v letech 2016–2018 vykázal Ústecký kraj (537 převodů), opačně tomu bylo v Kraji Vysočina (42 převodů). Liberecký kraj v tomto srovnání se 156 převedenými domy obsadil 6. nejvyšší pozici a ve srovnání s obdobím 2001–2003 se počet převedených domů víc než zdvojnásobil. Nejvýrazněji se navýšil počet bytových domů prodávaných v krajském městě Liberci a dále domů spadajících do nejvyššího stupně opotřebení.

Největší část převedených bytových domů v Libereckém kraji tvořily domy v obcích s 2 000–9 999 obyvateli (41,7 %) a více než jedna pětina domů se nacházela v obcích do 1 999 obyvatel. V rámci kategorie 0–25% opotřebení bylo převedeno pouze 8 bytových domů.

Průměrná cena bytových domů v Libereckém kraji byla v mezikrajském porovnání 5. nejnižší.

Průměrná cena bytových domů v našem kraji představovala 1 781 Kč/m³. Ve srovnání s ostatními regiony České republiky byla 5. nejnižší a představovala 75,1 % republikového průměru (2 371 Kč/m³). Nejvyšší cena 1 m³ bytového domu byla vykázána v hlavním městě Praze (5 903 Kč), zde byly také prodávány z hlediska průměrné velikosti největší bytové domy (4 966 m³). Nejméně za 1 m³ zaplatili zájemci v Pardubickém kraji (1 571 Kč). Čtvrtou nejnižší příčku obsadil Liberecký kraj v případě průměrné velikosti bytového domu (2 783 m³). Nejmenší domy evidoval Zlínský kraj (2 336 m³).

Průměrná kupní cena bytových domů byla přímo úměrná velikosti obce, nejdražší bytové domy se tak nacházely v krajském městě (2 416 Kč/m³) a nejlevnější v obcích do 1 999 obyvatel (1 340 Kč/m³). Z hlediska opotřebení byla nejvyšší cena zjištěna u bytových domů s nejnižším stupněm opotřebení (2 567 Kč/m³), naopak nejlevnější byly domy zařazené do 65–100% stupně opotřebení (1 346 Kč/m³).

Ve srovnání s obdobím 2001–2003 průměrná kupní cena vzrostla o 153 %. Více než trojnásobný nárůst v daném časovém horizontu zaznamenala průměrná kupní cena bytových domů v obcích s 10 000–49 999 obyvateli, z hlediska stupně opotřebení nejvíce „podražily“ bytové domy spadající do kategorie 0–25 %.

Nejvíce převodů bytů se uskutečnilo v krajském městě Liberec.

Během období let 2016–2018 bylo v Libereckém kraji uskutečněno 837 převodů bytů (4. nejnižší počet mezi kraji) a oproti období 2001–2003 se tento údaj zvýšil více než 2,7 krát. Na krajské město připadlo 33,6 % převodů, 32,0 % bytů bylo prodáno v obcích s 10 000–49 999 obyvateli. Další 23,1 % převodů bylo realizováno v obcích s 2 000–9 999 obyvateli a zbývajících 11,4 % v obcích do 1 999 obyvatel. Z pohledu opotřebení bytu se nejčastěji prodávaly byty v kategorii 0–5 % (52,6 %).

Průměrná kupní cena bytů dosáhla 18 090 Kč/m² (5. nejnižší mezikrajská hodnota, oproti letům 2001–2003 více než trojnásobný nárůst). Průměrná velikost představovala 64 m². Průměrné kupní ceny bytů prodávaných ve sledovaném období v našem kraji byly o čtvrtinu nižší než republikový průměr (24 147 Kč/m²). Nejnižší průměrnou kupní cenu vykážaly ve sledovaném období byty na území obcí s 2 000–9 999 obyvateli (12 308 Kč/m²), nejvyšší ve městě Liberec (24 977 Kč/m²). Mezi kraji se byt dal nejlevněji pořídit v Ústeckém kraji (7 772 Kč/m²), zatímco v hlavním městě Praze musel zájemce počítat s průměrnou cenou 58 691 Kč/m².

Nejvyšší průměrnou kupní cenu bytů v letech 2016–2018 z pohledu okresů Libereckého kraje zaznamenal okres Liberec (22 917 Kč/m²), naopak výrazně nižší byla kupní cena v okrese Česká Lípa (11 716 Kč/m²). V případě všech okresů je patrné, že vyšší kupní cenu zaplatí zájemce za byt nacházející se v obcích nad 10 tis. obyvatel. Také v otázce opotřebením bytu platí ve všech regionech kraje nepřímá úměra, tj. čím vyšší stupeň opotřebením, tím nižší cena. Nejdražší byty ve všech stupních opotřebením byly prodávány v okrese Liberec.

Průměrná cena stavebních pozemků byla nejvyšší ve městě Liberec.

Nejvyšší průměrná cena stavebních pozemků v Libereckém kraji byla v období let 2016–2018 zaznamenána v krajském městě Liberec (1 831 Kč/m²), přičemž průměrná velikost pozemku činila 526 m². Ve srovnání s republikovým průměrem byla tato částka o 932 Kč vyšší. Na opačné straně se s cenou 222 Kč/m² umístily obce do 1 999 obyvatel z okresu Česká Lípa, výměra takového pozemku dosáhla v průměru 954 m².

V obcích do 1 999 obyvatel byly v našem kraji zaznamenány nejvyšší ceny stavebních pozemků v okrese Jablonec nad Nisou (512 Kč/m²), v obcích se 2 000–9 999 obyvateli v okrese Liberec (759 Kč/m²) a ve městech s 10 000–49 999 obyvateli v okrese Jablonec nad Nisou (1 117 Kč/m²).

Největší stavební parcely v kraji se prodávaly v obcích do 1 999 obyvatel v okrese Česká Lípa.

V rámci Libereckého kraje se v průměru největší stavební parcely prodávaly v obcích do 1 999 obyvatel a v obcích se 2 000–9 999 obyvateli v okrese Česká Lípa (954 m², resp. 623 m²), v obcích s 10 000–49 999 obyvateli v okrese Semily (730 m²). Vůbec nejmenší pozemky byly pak prodávány v obcích s 10 000–49 999 obyvateli v okrese Jablonec nad Nisou (409 m²).

Doprava

Krajem vede 2 417,2 km komunikací.

Podle údajů Ředitelství silnic a dálnic České republiky činila celková délka pozemních komunikací k 1. 1. 2020 celkem 2 417,2 km.

Zastoupení dálnic je zanedbatelné.

Z celkové délky silnic v kraji představují 1 581 km (65,4 %) silnice 3. třídy, jednu pětinu silnice 2. třídy (483 km) a 348 km (14,4 %) silnice 1. třídy. Dálnice, které jsou situovány pouze v okresech Liberec (4,1 km) a Semily (0,5 km), v kraji tvořily pouze 0,2 %. Téměř 30 % všech silnic (713 km) leží na území okresu Liberec, naopak nejméně (444 km, tj. 18,4 %) v okrese Jablonec nad Nisou. Více než 64 % silnic 1. třídy je situováno v okresech Liberec (34,9 %) a Česká Lípa (29,2 %), naopak v okrese Semily je to pouze 17,3 %.

Současné dálniční trasy mají vozovku krytu výhradně těžkým živičným povrchem, který tvoří až na výjimky i většinu povrchů silnic 1. třídy (97,6 %). U silnic 2. třídy je téměř shodný podíl středních a těžkých živičných povrchů (oba typy téměř 49 %) a jen 2 % činí povrchy jiných typů. Na silnicích 3. třídy převládají střední živičné povrchy (63,6 %) a živičné povrchy lehké (23,5 %), těžké živičné kryty tvoří již jen 12,1 % a v menší míře se na nich vyskytují i povrchy různých dalších typů (dlážděný, šterkový, betonový aj.).

Silniční síť kraje má nadprůměrnou hustotu.

Hustota silniční sítě v Libereckém kraji je 76,4 km na 100 km³ území a převyšuje průměr České republiky (70,7 km na 100 km³ území). Nejvyšší hustotu komunikací má okres Jablonec nad Nisou (110,5 km na 100 km³ území), přestože část jeho území zabírají Jizerské hory. Naopak nejnižší hustotou silniční sítě se vyznačuje okres Česká Lípa (60,2 km na 100 km³), na jehož území se nachází bývalý Vojenský újezd Ralsko.

Počet osobních automobilů v kraji narůstá.

Podle údajů z centrálního registru vozidel bylo v Libereckém kraji v roce 2019 evidováno 236 066 osobních aut (vč. dodávkových). Počet osobních aut se každým rokem zvyšuje, v porovnání s rokem 2010 se zvýšil o 52 066 vozidel (o 28,3 %), meziroční nárůst činil 3,0 % (+ 6 805 aut). Meziročně vzrostl rovněž počet nákladních automobilů (+ 2,1 % na 25 998 aut), motocyklů (+2,9 % na 48 137), naopak autobusů a mikrobusů meziročně ubylo (-6,2 % na 959 vozidel).

Na 1 obyvatele Libereckého kraje v roce 2019 připadlo 0,5 osobního auta, tzn. na 1 automobil v průměru připadlo 1,9 obyvatele kraje. V celé České republice připadlo na 1 osobní automobil v průměru 1,8 obyvatel.

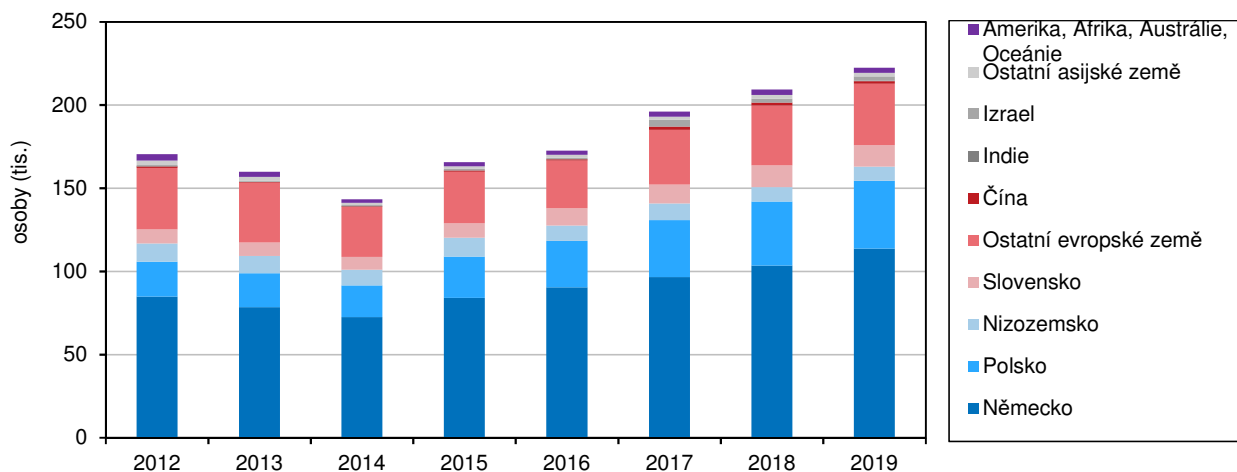
Cestovní ruch

V kraji je meziročně více hromadných ubytovacích zařízení.

Hosté, kteří v roce 2019 navštívili Liberecký kraj, mohli k přenocování využít služeb 895 hromadných ubytovacích zařízení (HUZ) s 42 821 lůžky. V porovnání s rokem 2018 v regionu přibýlo celkově 6 zařízení a 217 lůžek. Meziročně se v Libereckém kraji zvýšil počet penzionů (+6 zařízení), čtyřhvězdičkových hotelů (+1 zařízení), kempů (+1 zařízení) a ostatních hromadných ubytovacích zařízení (+4 zařízení). Naopak hotelů se třemi hvězdičkami je meziročně o 6 zařízení méně.

Graf 3.22 Zahraniční hosté podle země původu v hromadných ubytovacích zařízeních Libereckého kraje

Zdroj: ČSÚ

Ve struktuře dlouhodobě převažují penziony.

Nejčastějším typem hromadných ubytovacích zařízení v Libereckém kraji jsou penziony, které tvořily 45,8 % z celkového počtu HUZ. Ve struktuře 157 hotelů převládaly tříhvězdičkové hotely (101 zařízení, tj. 64,3 % ze všech hotelů). Dále se hosté mohli také ubytovat ve 23 čtyřhvězdičkových hotelech. Jejich počet postupně roste, od roku 2012 o 9 zařízení. V Libereckém kraji však stále chybí možnost ubytování v pěťhvězdičkovém hotelu. Nabídku doplňovalo 60 turistických ubytoven, 44 chatových osad, 30 kempů a 194 ostatních ubytovacích zařízení (např. léčebné lázně, rekreační zařízení podniků či odborových svazů, školicí střediska, domovy mládeže, vysokoškolské koleje, podnikové ubytovny a jiná ubytovací zařízení vyčleňující lůžkovou kapacitu pro cestovní ruch).

Nejvíce lůžek nabízely penziony, ale hotely se s jejich kapacitou téměř vyrovnávají.

Nejvíce lůžek (12 278, tj. 28,7 % celkové lůžkové kapacity) nabízely v kraji penziony, v těsném závěsu byly s 12 144 lůžky (28,4 %) hotely s tím, že 7 664 lůžek (63,1 % lůžkové kapacity hotelů) se nacházelo v tříhvězdičkových zařízeních. V nabídce chatových osad bylo 4 206 lůžek (9,8 %), turistické ubytovny disponovaly 2 509 lůžky (5,9 %) a kempy 2 509 lůžky (4,7 %). Lůžková kapacita tzv. ostatních ubytovacích zařízení představovala 9 683 lůžek.

Nejvíce ubytovacích zařízení se nachází v okrese Semily.

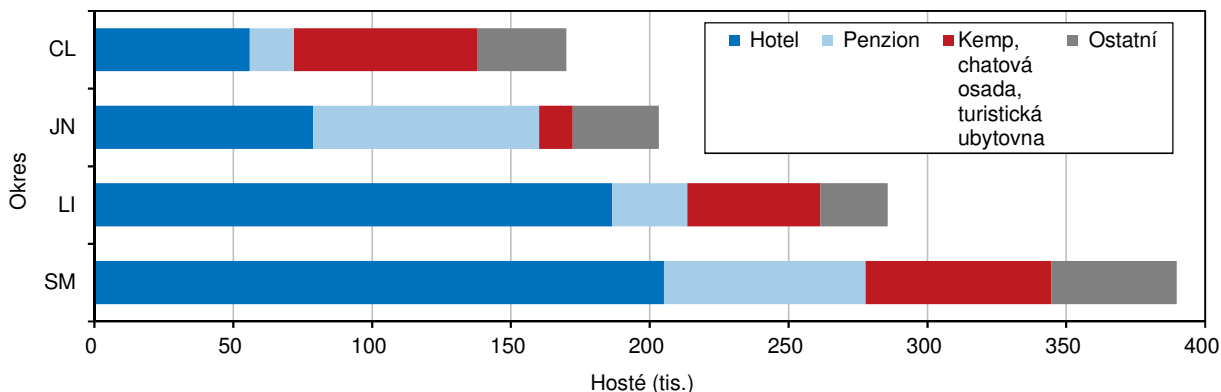
Nejvíce hromadných ubytovacích zařízení bylo v roce 2019 soustředěno v okrese Semily (344 zařízení se 14 698 lůžky). Nejmenší nabídka hromadných ubytovacích zařízení a lůžek byla evidována v okrese Liberec (126 zařízení, 8 865 lůžek), avšak vzhledem k vyššímu podílu hotelů zde byl evidován druhý nejvyšší počet pokojů (3 302). Na území okresu Česká Lípa bylo ve 146 hromadných ubytovacích zařízeních umístěno 2 833 pokojů (nejnižší počet v rámci kraje) a 9 245 lůžek. V okrese Jablonec nad Nisou bylo hostům k dispozici 279 ubytovacích zařízení s 3 240 pokoji a 10 013 lůžky.

Ve všech okresech kraje byly nejčastěji zastoupeny penziony. Nejvyšší zastoupení zaznamenal okres Jablonec nad Nisou (57,3 % z HUZ v okrese), nejnižší okres Česká Lípa (35,6 %). Na druhém místě se v okrese Česká Lípa umístily chatové osady (24,0 %), v okrese Liberec hotely (23,0 %), v okrese Semily a Jablonec nad Nisou ostatní hromadná ubytovací zařízení (27,6 %, resp. 21,5 %).

V roce 2019 zaznamenal Liberecký kraj v rámci srovnatelné časové řady (2012–2019) rekordní návštěvnost. Do místních hromadných ubytovacích zařízení zavítalo 1 048 865 hostů, což znamenalo 5,2% meziroční nárůst. Ve srovnání s rokem 2014, kdy byla návštěvnost kraje nejnižší (700 144 hostů), to bylo dokonce o 49,8 % více. Nejvíce hostů zamířilo za přírodními krásami do okresu Semily 37,2 % krajského úhrnu, naopak nejnižší návštěvnost vykázal okres Česká Lípa (16,2 %). Meziroční nárůst návštěvnosti zaznamenaly všechny okresy kraje – okres Semily o 6,3 %, Liberec o 6,9 %, Jablonec nad Nisou o 5,0 % a okres Česká Lípa o 0,3 %. Z hlediska konkrétní lokality v roce 2019 nejvíce hostů hromadných ubytovacích zařízení zamířilo do krajského Liberce (189 010 osob), se 152 767 návštěvníky následovalo město Harrachov, s 92 036 hosty město Doksy a s 50 538 hosty město Rokytnice nad Jizerou.

Graf 3.23 Hosté ubytovaní v HUZ podle kategorie ubytovacího zařízení v okresech Libereckého kraje v roce 2019

Zdroj: ČSÚ

Mezi návštěvníky kraje téměř z 80 % převažovali čeští turisté.

V roce 2019 tvořili téměř čtyři pětiny hostů v krajských ubytovacích zařízeních domácí návštěvníci (826 423 osob), zahraničních hostů bylo 21,2 % (222 442 osob). Meziročně však byl přírůstek turistů patrný u obou skupin návštěvníků, tj. o 4,9 % v případě domácích a o 6,2 % v případě zahraničních hostů. Uvedená návštěvnost byla zároveň jak u domácích, tak zahraničních turistů ve srovnatelné časové řadě nejvyšší.

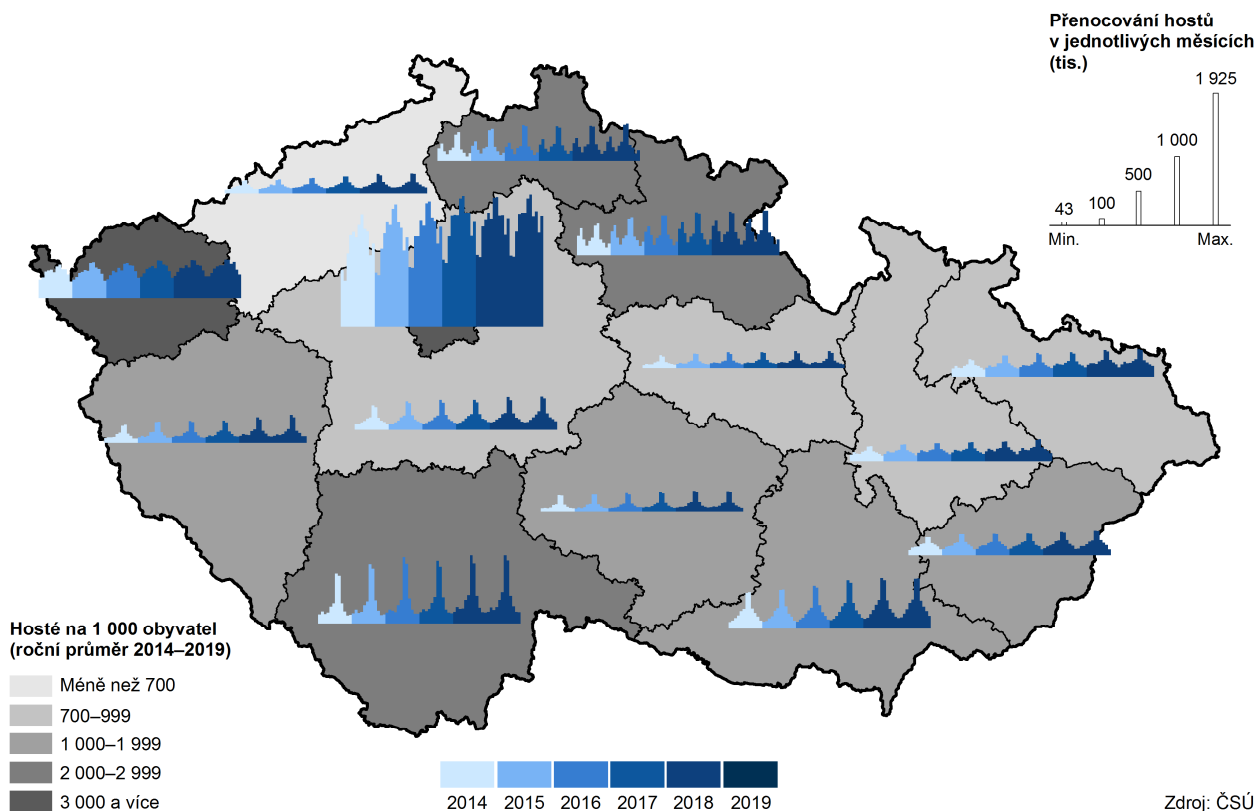
Mezi zahraničními hosty dominovali návštěvníci z Německa.

Struktura zahraničních hostů se v našem kraji v roce 2019 nezměnila – dominantní postavení měli hosté z Německa (51,1 % z celkového počtu zahraničních hostů), následovali hosté z Polska (18,3 %), Slovenska (5,8 %) a Nizozemska (3,8 %).

Celkový počet přenocování v ubytovacích zařízeních na území Libereckého kraje se meziročně navýšil o 6,4 % na 3 169 859 přenocování. Vyšší meziroční přírůstek vykázala přenocování zahraničních hostů (+8,2 %), v případě domácích hostů nárůst představoval 5,3 %. Lůžka v ubytovacích zařízeních byla v roce 2019 v Libereckém kraji využita ze 46,0 %, tj. 5. nejvyšší hodnota mezi kraji. Využití pokojů dosáhlo 37,8 %. Obě hodnoty byly od roku 2012 nejvyšší.

Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních v krajích v letech 2014 až 2019

Výběrové šetření cestovního ruchu

Liberecký kraj byl čtvrtým nejoblíbenějším regionem pro delší cesty českých občanů.

Informace o cestách obyvatel České republiky v jejich volném čase přináší výsledky Výběrového šetření cestovního ruchu (VŠCR). V roce 2019 nejvíce delších tuzemských cest skončilo ve Středočeském kraji (1,5 mil.), následoval Jihočeský (1,2 mil.) a Královéhradecký kraj (909 tis.). Liberecký kraj byl s 865 tis. cest čtvrtým nejoblíbenějším krajem pro dlouhodobé cesty. Meziročně počet návštěv do kraje poklesl o 1,2 %, avšak počet přenocování se zvýšil o 3,4 %. Z pohledu krajů v tuzemských dlouhodobých cestách nejvíce poklesl zájem o cestování do hl. města Prahy (téměř 30% pokles počtu cest a nejméně dlouhodobých soukromých cest) a do Karlovarského kraje (-28,7 %). Nejvíce meziročně vzrostl zájem o delší cesty do Kraje Vysočina (+43,0 %).

Z hlediska cílových destinací bylo nejvíce tuzemských kratších cest v loňském roce vykonáno do Středočeského kraje (3,3 mil. cest), druhým nejčastějším cílem byl kraj Jihočeský (1,7 mil. cest), třetím Jihomoravský kraj (1,6 mil. cest). Libereckému kraji (1,5 mil. cest) v rámci srovnání patřilo 5. místo, přestože sem Češi vyjžděli méně často než v předchozím roce (pokles o 3,8 %). Na krátké cesty se nejméně jezdilo do Karlovarského kraje (369,5 tis. cest), tento kraj také meziročně mezi kraji nejvíce ztratil na popularitě (-45,1 %). Největší meziroční nárůst o 56,6 % vykázal naopak Plzeňský kraj.